

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvoru
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baum-
gartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutra“ izdaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemana Din 4., po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje: Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Naša krila v razmahu nad Ljubljano

K otvoritvi ljubljanskega aerodroma se je zbralo več deset tisočev ljudi — Junaške bravure naših letalcev — Častna udeležba iz vse Jugoslavije in iz inozemstva

Ljubljana, 20. avgusta.
Za nami je dolgo pričakovana nedelja
otvoritve letališča na severnih tleh jugo-
slovenske države. Dan, ki ostane v zgodovini
našega narodnega dela za veliko bodočnost
zapisan z zlatimi črkami.

Nastalo je jutro, da si lepšega nihče ni
mogel želel. Po rahli poletni meglici, ki
je Barje z njo kdaj pa kdaj tako radodarno,
je posijalo solnce z vso svojo močjo. Silni
ptiči na letališču so se srebrno za-
lesketali, naš ponos in naša rastoča sila
pod sinjim nebom.

Ze rano zjutraj, od šeste ure dalje, je na
letališču zavrelo svojevrstno življenje.
Strokovnjaki so pregledovali letala. Zad-
nja dela so se naglo bližala dovršitvi.

Pričela pa je strašiti sapa. Za polet je-
klenih ptic ni kaj dobrodošla. Vendar ni
dostigla večje hitrosti, kakor le 6 do 8
metrov na sekundo. Vrvež je postajal od
ure do ure živahnejši. Letala so se dru-
go za drugim dvigala in se formirala v
zraku v vse mogoče oblike. Nad Ljublja-
no so zabrnele motorji in dramili nedelj-
sko razpoloženega meščana. Piloti so bili
izvrstno razpoloženi in so že dopoldne ka-
zali svojo vratolomno umetnost.

Bučanje je bilo vse silnejše. Zlasti kra-
sen je pa bil pogled na skupino sedmih
letal, ki so v podobi klina zadržila sleher-
nega. Medtem pa so še neprenehoma, pri-
bližno vsake pol ure, prihajali novi gostje
s svojimi letali iz držav-sosed in iz naših
krajev.

Kako so prileteli

Iz Zagreba so prileteli s potniškim leta-
lom gg. Ernest Čimic, predsednik Stola
sedmorice in predsednik zagrebskega ob-
lastnega odbora Aerokluba. Sava Stojano-
vič, pomočnik bana v penziji in član upra-
ve Aerokluba. Veljko Ugrinčič, Mavro Sess-
ler, industrijec, Boško Lolič, tajnik, vsi
člani uprave zagrebskega Aerokluba, in
Boško Stojanović.

Od centralne uprave Aerokluba iz Beo-
grada sta priletela: polkovnik Vlačić, po-
dpredsednik, in Miodrag Paunović, član
glavne uprave.

S »Potezom« Aeroputa, ki je startal v
Beogradu ob 6. zjutraj, v Zagrebu pa to-
čno ob 9. uri, so prispele: g. Paunović s
soprogo, direktor zagrebskega centra
Aeroputa, Atilije Raspor in novinarji:
urednik »Morgenblatta« Karlo Pehar, so-
trodnik »Novosti« Vladimir Majer, pilot
inž. Stanislavjevič in mehanik.

Flugleitung Celovca telefonira ob 11.: Ob
11.30 uri bosta startala dva aparata na
aerodromu v Celovcu, in sicer A 48 in
A 22, s katerima pridejo uradni pred-
stavniki avstrijskih oblasti. Aparati bodo
po priliki v Ljubljani okrog 12.15 ali
12.30.

Z dvema ličnima, svetlima potniškima
letalom Junkers A 22 in A 48 so prileteli
iz Solnograda in Celovca gg.: župan inž.
Fran Pichler-Mandor, dvorni svetnik
Hofmann-Montanus, zastopnik deželne vla-
de solnograške, generalni direktor Avstrijs-
kega društva za zrakoplovni promet Teu-
tmoser, dr. Stefan Peter z Dunaja, za-
stopnik dunajskega in zunanjskega tiska, Jo-
sef Preiss, podžupan mesta Salzburg,
Leonhard Steinwender, zastopnik salz-
burškega tiska, pilot Kiehlhausen, Roderich
Ehrlich, Wejwar Leopold, Hölzl Avgustin
ter namestnik deželnega glavarja koroskega
Zeinitzer s soprogo in tiskovni referent
koroske vlade Scheibelbauer. Ljubljana je
prihod obeh svetlih avstrijskih potniških
letal dobro opazila, gledalci so tudi videli,
da jim borba z vetrom ni posebno igrava.
Na aerodromu so drage goste po srečnem
pristanku najtopleje pozdravili.

Iz Celovca je nadalje doletelo ljubko
sportno letalo Klemm z motorjem Sal-
mon. Z njim sta prispela lastnik pilot g.
Karel Knoch, industrijec iz Celovca, in
Maks Grothaus, fabrikant iz Teplic-Sano-
va, CSR. Pripovedovala sta o nemirnem
vremenu, posebno nad Karavankami, v
predelu Ljubelja, kar smo jima radi ver-
jeli, saj smo čutili silo vetra celo pri tleh
na aerodromu. Na svoji poti sta bila ne-
kajkrat zaradi velike vihrave v višavah v
nemajhni nevarnosti. Vendar sta pristala
brez vsake škode.

S tem je bil prihod gostov zaključen.
Letališče je nudilo z vsemi letali, ki so
bila postavljena vzdolž obeh hangarjev in
na severni strani, nenavadno presenečujo-
čo podoba. Tam, na severni strani so bila
velika potniška in vojaška letala, v črti
pred hangarji pa so vzbujala pozornost za-
sebna in sportna letala. Majhna, kakor
igračke, so vzbujala občudovanje, kakršne-
ga niso bili deležni veliki stroji, ki so
mrki in močnejši kakor orli proti pri-
tlikavim jeklenim vrabcem.

Množice prihajajo

Kmalu po prvi popoldanski uri so se na
letališče kljub silni priplele pričele stekati
množice ljudstva iz mesta in okolice, pa
tudi iz oddaljenih krajev. Zlasti je bilo
opaziti živo zanimanje pri naših kmečkih
fantih, ki so prihiteli s kolesi, peš, pa tudi
kar z vozi, kakor romarji. Proti drugi
uri so se razvile po vseh dohodnih cestah
nepregledne procesije. Avtomobili, vozovi,
mladina, matere z otroki — vsepovsod po-
doba, ki človeka gane ob misli, da se sko-
ro nihče ni zaprl v kako hladno uto in
užival mir poletne nedelje. Ob pol treh
je tu pa tam nastajala že kar huda gneča.
Ceste so bile podobne neprenehoma
valovečim rekam, ki so upadle šele po tre-
tji uri.

Tako se je Ljubljana pokazala udeležencem »zračnega krsta«

Letališče je obkroženo od črnih množic.
Kdor le more, pride v bližino letal. Obču-
duje orjaške ptice, nemo in glasno. Ženi-
ce majojo z glavami. Može gledajo — in
vsak od njih hoče biti kar velik letalski
strokovnjak.

Močen jugozapadnik je nebeška dobro-
ta. Vročina je od trenutka do trenutka
bolj neznosna. Obroboje letališča je podob-
no lahko se vzpenjajočim dolгим pisanim
tribunam, ki rasto od trenutka do trenut-
ka.

Bliža se tretja ura. Sapa je močnejša.
Zastave na visokih drogovi se sučejo, da
osušeni les ječi. Okrog in okrog širnega
letališča je življenje tako čudovito prazni-
čno, kakor more biti le tedaj, kadar se
narod zaveda svoje rasti in dela. Okrog
blagaj se tarejo vse večje množice nemo-
homa dotekajočega ljudstva. V restavraci-
ji ni najti niti kotička. Vsak, ki premore
nekaj drobiža se je zatekel v senco po ko-
zarez piva ali druge osvežujoče pijače.

V civilnem hangarju je pa pravi vrt.
Delavci mestne vrtnarje so ves hangar
okrasili z venci iz smrekovih vejic in po-
stavili od stenah okrog sedežev palme in
drugo eksotično drevje. Ko ne bi bilo ru-
mene lesene konstrukcije, temveč le sinje
nebo, bi človek dejal, da je v oazi. Nepre-
nehoma prihajajo častni gostje, ki se jav-
ljajo pri novinarski mizi, ki je nekaj cen-
ter vse poročevalske, pa še celo menda tu-
di malo letalske službe.

Kakor veliki topovi stoji pred vojaškimi
hangarjem vzdolž letališča proti železnici
razpostavljeni veliki aeroplani, na čelu pa
je majhni aerotaksi Aeroputa, poleg njega
veliki Farman Goliath s tremi motorji in
tremi propelerji. Zares se vsiljuje primera
med svetovnimskim Goljatom in malim
Davidom. Poleg njiju je tretje civilno le-
talo, potniški Potez, s katerim se bomo
vozili iz Ljubljane v Zagreb. V nadaljnji
vrsti stoji mrkih sedem Breguetov.

Na črti desno od civilnega hangarja pa
stojijo civilna letala najrazličnejših tipov
in velikosti, in srebrnem, plavem in rdečem,
njihovo družbo izpopolnjuje kakor skrom-
na ovčica brezmetorno letalo.

Čete skavtov prejemajo poslednja nava-
dila in že hite pomagat, kjer je le treba.
Izvrstno je organiziran sanitetna služba
pod vodstvom dr. Misa, v pripravi je 12
samaritanov in 6 samaritank, razdeljenih
v 4 patrulje pod vodstvom 4 zdravnikov.
Na razpolago sta dva reševalna voza, in
sicer oni ljubljanske občine in Higienske-
ga združenja.

Samo 39 mož ...

Za red skrbje ljubljanski stražniki in ne-
kateri orožniki, vsega skupaj samo 39
mož. Pri dohodih so za pomožno varnostno
službo razpostavljeni majhni oddelki voja-
štva. Napeljavane je med obema hangarjema
in še nekaj izven njiju okrog 400 m vrvi
in razpostavljenih je 100 belih zastavic.
Okrog letališča pa patrolirajo štirje poli-
cisti na konjih. Vsa ta, zares skromna va-
nostna služba, z lahkoto zmaga red, kaj-
ti vsa množica je sama bila vzorno dis-
ciplinirana in prav nikjer ni dajala povoda
za intervencijo varnostnih organov.

Čprav se je, kakor že omenjeno, izprva
zdelo, da bo izredno huda vročina zadržala
mnogo ljubljancev in jih naglajala ra-
je k hladnim vodom, je vendar dotok na
letališče bil rekorden, prav gotovo še več-
ji, kakor pred leti ob prvem letalskem mi-
tingu. Silovit je bil naval na oba posebna
vlakla. Železniška uprava je računala na
svojih 3000 potnikov, dejansko pa se je
nakopičilo na peronu in pred kolodvorom

vse črno ljudstva. Že s prvim vlakom se
je odpeljalo okrog 2500 ljudi, pri drugem
pa je bil naval tako silen, da so morali
garnituro izdatno podaljšati za nekaj pro-
stornih vagonov, v katerih je bila taka
gneča, da so jedva čakali, kdaj bodo po-
kratki, mučni vozniki, lahko zopet svobod-
no zadihali tam zunaj na polju. Potniške
blagajne so morali zapreti, nakar je za-
ostala množica navalila na razpoložljive
avtobuse, ki so nenehoma vršili promet.
Tisoči in tisoči pa so se kar peš odpravili
proti letališču. Čeprav so glavne ceste bile
škropljene, se je vendar dvigal prah, kakor
da gredo Turki v deželo.

Tako velikega parka avtomobilov še ni
bilo pri nas, kakor tokrat zadaj za aero-
dromom. In koles cele trume! Najvidnejši
dokaz, da so prihiteli na miting ljudje iz
mnogih oddaljenih krajev, prav gotovo iz
vse Slovenije.

V pričakovanju

V okrašenem civilnem hangarju, v ka-
terem je razpostavljenih deset širokih vrst
stolov, venomer narašča število častnih
gostov. Predstavniki vse ljubljanske druž-
be z oddličnimi gosti iz Zagreba, Beograda,
Novoga Sada, Sarajeva in od drugod, za-
stopniki vseh naših društvenih slojev
uradniške in vojaške hierarhije, združeni
in korporaciji. Zunanjsi vsenaokrog pa množ-
čica tvori presenetljivo pisan, živ okvir le-
tališča. Zlasti ob prihodu drugega posebnega
vlakla iz Ljubljane se vsipajo celi rofi
ljudstva, ki se nato kar razlije in razgubi
od stranice aerodroma, ki ima pol milijona
kvadratnih metrov prostornine in ga v
pol ure komaj prehodiš.

Funkcionarji Aerokluba imajo še celo
kopo drobnih opravkov. Urediti je treba
mikrofon, postavljati na govorniški oder le-
vo pred civilnim hangarjem. Zato ob časa
do časa zadoni zdaj gromko, zdaj hrupavo
skozi zvočnike: »Halo, halo, pristopajte k
Aeroklubu!«

Naši domači piloti so v vsestranskih po-
menkih z oficirji. Vojaški spravljajo v vr-
sto pred vojaškimi letali civilna letala, ki
se vsa svetlikajo v solncu, ko jih pohlev-
no tirajo preko letališča. Zdajci je vsa po-
zornost posvečena »Hawkerju«, ki je prvi
v sprednji vrsti in se ves svet kakor sre-
bro. Tam okrog njega se motajo oficirji
v belih bluzah, med njimi današnja glavna
»asa« kapetana majhni Džal in stasiti
Bajdak. Na 30 rdečih jamborih plahutajo
zastave proti severu, vse je razigrano, vse
v napetem, nervoznem pričakovanju.

Pozdrav gostov

Ob 15.20 je stopil na govorniški oder
predsednik ljubljanskega aerokluba g. Ra-
do Hribar, ki je v kratkem priručnem go-
voru pozdravil številno družbo. Njegov
pozdrav so gromko prenašali zvočniki.
Imenoma so bili pozdravljeni med drugimi:
prometni minister inž. Lazar Radičević,
ki se je nalašč k današnji svečanosti pri-
peljal z Bleda v Ljubljano: zastopnik vojn-
nega ministra in namestnik komandanta
letalstva brigadni general Milojko Janković,
ban dr. Marušič, zastopnik komandanta
Dravske divizije general Antonin Pečič,
ljubljanjski župan dr. Puc z županoma Most
in D. M. v Polju in s številnimi občinskimi
svetniki ljubljanskimi, rektor univerze dr.
Matija Slavič, finančni direktor dr. Ljude-
vit Valiavac, želez direktor Josip Cugmus,
poštni direktor dr. Janko Tavzes, predse-
dnik Zbornice za TOI Ivan Jelačin, zborni-
ni generalni tajnik in minister n. r. Ivan
Mohorič, Dragotin Hribar, bivši prvi pred-

sednik ljubljanskega aerokluba itd. Nada-
lje je veljal poseben pozdrav zastopnikom
deželnih vlad Solnograške in Koroske, za-
stopnikom mestnih uprav Solnograda in
Celovca, predstavnikom avstrijskega letal-
skega prometa, zastopnikom aeroklubov,
centrale v Beogradu ter oblastnih odborov
v Zagrebu, Mariboru, Sarajevu, Osijeku in
Skoplju. Nadalje so bili pozdravljeni sena-
torji in narodni poslanci, ki so se zbrali
skoro polnoštevilno. Med oficirskim zborom
je govornik posebej pozdravil komandanta
letalske brigade v Zagrebu, podpolkovnika
Radoviča, načelnika civilnega oddelka le-
talske komande podpolkovnika Drakuliča,
vse komandante vojnih enic in povelj-
stva ljubljanske garnizije ter ostale oficir-
je. Poleg avstrijskih predstavnikov je pri-
spel iz Celovca tudi naš generalni konzul
Mirošević. V nadaljnjem govoru je g. Hri-
bar pozdravil še člane ljubljanskega kon-
zularnega zbora ter predstavnike vseh naš-
jih uglednih društev in korporacij. Prav
priručno je g. predsednik pozdravil tudi
naše novinarje, ki so s poštrevanjem in
polnim razumevanjem pomagali ustvariti
veliko zamisel ljubljanskega aerodroma, za-
ključil pa je z nekaterimi toplimi besedami,
namenjenimi našim civilnim pilotom, in
vsem ostalim dragim gostom, ki so danes
v tako častnem številu prišli proslaviti
praznik ljubljanskega Aerokluba in obenem
vsega jugoslovenskega letalstva.

Blagoslovitev aerodroma

Nato so svečeniki treh veroizpovedi iz-
vršili blagoslovitev. Prvi je stopil na oder
kanonik dr. Kimovec in slovensko izrekel
blagoslovitev ter poskropil letališče na vse
štiri strani. Obrede je občinstvo spremlja-
lo stoji. Daljši obred je nato izvršil pravo-
slovni prota Budimir, za njim pa z lepo
molitvijo muslimanski vojaški imam Ah-
metašević. Vsi trije svečeniki so opravili
svete obrede vznešeno in svečano.

Govor župana dr. Puca

Nato je stopil na govorniški oder ljub-
ljanski župan dr. Puc in v naslednjem, le-
po oblikovanem govoru dostojno povda-
ril pomen otvoritve aerodroma:
»V času najtežje gospodarske krize se
nam je posrečilo, da smo dosegli že več
let zaželjeni cilj, svoje letalsko postajali-
šče, aerodrom. V prvi vrsti gre zahvala
za to našemu Aeroklubu, njega predse-
dniku g. občinskemu svetniku Radu Hri-
barju, narodnemu poslancu g. dr. Kapetu
in našemu podžupanu g. prof. Jarcu. Se-
veda bi kljub temu ne uspeli, ako nam ne
bi šle na roko naše oblasti, zlasti letalska
komanda, kateri moram izreči posebno
zahvalo. Hvala tudi bankni upravi, sre-
skemu cestnemu odboru ter županoma
občin Moste ter D. M. v Polju, ki sta z
vevko uvidenostjo pomagala odstran-
jati težkoče. Hvala iskrena vsem, ki so
pomagali!«

Z današnjim dnem je Ljubljana vklju-
čena v letalsko omrežje. Mnogo ožje in
intimnejše smo zvezani odslej z ostalo
našo domovino. Razdalja do Zagreba ne
pride več v poštev, Beograd je dosegljiv
v pičlih treh urah, a do Jadranskega mor-
ja, do katerega smo imeli doslej skrajno
neugodno in zamudne zveze, bo tako re-
koč samo mal skok. Posli, za katere smo
trebali doslej nekaj dni, bodo opravljeni
v nekaj urah.

Toda odslej smo tudi član v omrežju
mednarodnih letalskih zvez Slovenija z
Ljubljano leži tam, kjer se križajo evrop-

ska pota, vođeča od vzhoda na zapad in
od severa na jug. Na cesti, ki vodi od
Carigrada preko Beograda v Milan in Pa-
riz, ter oni, ki vodi od Severnega morja
preko Berlina, Prage, Solnograda, Dunaja
in Gradca do Jadrana, leži tudi Ljubljana.
V sredi svetovnega prometa smo in od
nas je odvisno, kako bomo izkoristili to
ugodnost.

Ogromnega pomena je ta okolnost za
naše gospodarstvo. Ne dvomim, da bodo
znali izkoristiti naši trgovci te zveze, ki
bodo omogočale najhitrejšo izvesti eljsko
službo, izrabo konjunktore, brzo sklepa-
nje pogodb in njihovo izpolnitev. Nič
manjšega pomena pa ne bo za kulturno
zblizanje med nami in drugimi narodi ter
za medsebojno spoznavanje. V današnjih
časih le prečestokrat vidimo, kako često
pride do mednarodnih konfliktov zaradi
nepoznanja razmer, gospodarskih in kul-
turnih, političnih in socialnih, in pa zara-
di nepoznanja mentalitete narodov. Časo-
pisje zapadne in severne Evrope, ki ga
prejememo sedaj šele takrat, ko ni več
aktualno, bomo po večini mogli čitati še
isti dan, ko bo izšlo. Kulturni stiki se bo-
do poglobili, turizma in tujski promet
ki bosta zaradi letalskih zvez pospešena,
pa bosta omogočila vsemu svetu pravično
ocenjevati našo kulturo in civilizacijo.

Ves svet je postal odprt in dosegljiv.
Ši. Za kar so rabili naši pradedje leta,
je za nas vprašanje dni. Za kar je raba-
nal realni fantast Jules Verne še dneve,
potrebuemo mi le ure. V istem življen-
skem razdobju moremo doživeti desetkrat
in stokrat več, kakor so doživeli naši
očetje: naše življenje je že s tem postalo
pestrejšje in bogatejše.

Gospodarskim in kulturnim potrebam
naj služi to letališče. Naj pospešuje med-
narodne zveze in tako služi utrjevanju
miru med narodi. Ali vzgaja naj ptice
jeklene, leustranih src, nezlomljive vo-
lje in neskončnega poguma, ki bodo po-
nosno pluli pod nebeskim svodom tudi
kot varuhi meja in naše narodne integri-
tete nasproti vsakemu, ki bi se je d-nil
dotakniti. Mirneje bomo gledali v bodo-
nost, ko bomo videli krožiti nad nami so-
kolske ptice. In poznavajoč junaško ču-
stvanje naših fantov in njihovo ne-
ustrašenost, vemo, da se bo njihovo šte-
vilo množilo od dneva do dneva.

Tu se moramo spomniti dveh takih fan-
tov: Rusjana in Zupančiča, katerih imeni
se danes svetita na naših hangarjih. Ka-
ko bi bili veseli, ko bi vaju mogli imeti
v svoji sredi današnji dan! A vemo, da
blagoslovljata naše domovino in tla, kjer
ležita, saj sta oba našla mir in v domači
zemlji, v sveti Jugoslaviji. Spomi na va-
ju samo povzdiga svečanost današnjega
dne, ko vemo, da smo storili zopet korak
naprej za blagor našega naroda, naše dr-
žave. Na zemlji, na morju in v zraku
hočemo služiti narodu in domovini, na
zemlji, na morju in v zraku bomo delali
za moč in slavo Jugoslavije!

Govor župana dr. Puca je množica apre-
jela z iskrenim pritrjevanjem.

Zastopnik vojnega ministra otvarja letališče

Nato pa se je pojavil na govorniškem
odru zastopnik ministra vojske in morna-
rice, namestnik komandanta letalstva, bri-
gadni general Milojko Janković, ki je otvo-
ril letališče z naslednjim jedratim, raz-
ločno podanim govorom:

»Gospo in gospode! S pobožnim činom,
ki je bil zdajle izvršen, je bil blagoslov-
ljen ljubljanski aerodrom, s tem pa je bi-
la tudi izvršena pomembna etapa v razvo-
ju ne samo našega letalstva, temveč tudi
gospodarskega in splošnega kulturnega
razvoja naše domovine.

Velik in pomemben je ta dogodek, ker
se z njim ta naša najbolj cenjena, najbolj
kulturna in najlepša pokrajina veže v
brezbrežju po najhitrejši in najlažji poti
z vsemi deli sveta, služec na ta način naj-
boljše ne samo lahkotni izmenjavi gnote
in duha, marveč tudi ideji splošnega mira,
bratstva, ljubezni med narodi in solidarno-
sti narodov in obče, posebej še za srečnej-
šo bodočnost človeštva.

Naša država, ki tako visoko pojmuje po-
men letalstva, si prizadeva, v kolikor ji te-
žavne gnotne prilike to dovoljujejo, da le-
talstvo zavzame ono mesto, ki mu po va-
žnosti pritiče. V tem svojem stremljenju
išče država zaslonbe in podpore tudi v za-
sebnih iniciativah in v zasebnem delu. V tem
prizadevanju moramo vsi biti združeni, ka-
kor da smo en sam, prežeti z isto mislijo
in željo, da delujemo za jačanje našega le-
talstva.

Ministrstvu vojske in mornarice je pri-
padla velika in težka misla, da v vsej
državi ustvari osnove letalskega prometa.
In glejte, v tem svojem prizadevanju do-
življa danes ta redki in pomembni čin —
da lahko otvori ljubljanski aerodrom. V
tem svečanem trenutku naj bo naša prva
misel namenjena našemu najvišjemu za-
ščitniku in največjemu poborniku našega
letalstva, našemu viteškemu in ljubljensko
kralju, kateremu izražamo svojo neomeje-
no vdanost in hvaležnost z vzklikom: »Naj
živi Njegovo Veličanstvo kralj Aleksan-
der I. in njegov vzvišeni dom!«

Gromko je množica povzela vzklik, iz
zvočnikov pa je donela himna. Svečan pri-
zor. Tišina po vsem letališču, oni v uni-
formi salutirajo. Slednjič zaključijo g. gene-
ral:

»Proglasujoč v imenu g. ministra vojske
in mornarice otvoritev aerodroma, ga iz-

ročam v promet domačin kakor inozemskim društvom za letalski promet z željo, da posluži procvitu našega letalstva, napredku tega kraja in naše države ter prijateljskemu sodelovanju med narodi!»

Pozdravni let

Stojec ob mikrofonu na govorniškem odru napoveduje šef letalskega centra dr. Stane Rabe pozdravni let domačega letala »Lojzeta« in najhitrejšega vojnega letala »Hawkerja«. — »Lojzeta« pilotira naš domači junak Janko Colnar, »Hawkerja« pa vrli kapetan Džal. Že je Colnar visoko v zraku in daleč izven letališča, menda že nad Ljubljano, ko zabrni »Hawker« in se v burnem zaletu poževe v sinjino. Prav kmalu dohiti »Lojzeta« in že skupno v krogu dostojanstveno pozdravljata novo letališko polje. Džalovo letalo — mojstrovina letalske tehnike na vsem svetu — je kakor besen zmaj, a »Lojze« sledi kakor pohlevna, okrvavljena lastavica. Srečno pristane oba in pozdravni let žanje najzvišnejšo pohvalo vsega občinstva okrog letališča.

Tekma sportnih letal

Pozornost, ki jo je nase navezal ta pozdravni polet, se stopnjuje, ko takoj nato napove dr. Rabe brzinsko handicap tekmo sportnih letal. Prvi starta najpočasnejši »Pelikan« (100 km na uro. Tako daleč smo žel) pilotira ga Gabriel Vodišek. Sledi mu »Gipsy Moth«, ki ga pilotira Vojislav Popović iz Sarajeva. Nato »Fizir«, last Aerokluba v Beogradu, pilot Samo Milovanović, arhitekt. Nato »Sim 8«, takisto last beogradskega Aerokluba, pilotira pa ga Rodoljub Milovanović, student prava. Oba Milovanovića sta kot pilota dobro znana in spadata med najboljše rezervne aviatike.

»Lojzeta«, ki razvija 175 km na uro, pilotira svedra njegov mojster Janko Colnar. Letalo sarajevskega Aerokluba pilotira znani akrobat podporučnik Voja Popović. S »Puss-Mothom« starta Mijo Janković, popularni pilot vrčke ljubljanskega Aerokluba. Zagrebški Aeroklub tekmuje s sličnim letalom, ki ga pilotira Vicko Krelija.

Občinstvo navdušeno sledi sijajni tekmi, v kateri si »Lojze« sijajno pribori prvenstvo. — Nagrada za zmagavca je bila postavljena na okrašenimi mizici ob vhodu v hangar Edvarda Rusijana: bronasti kipec princa Pavla.

Vojna letala v klinu

Po končani tekmi sportnih letal je startala skupina sedmih vojnih aeroplanov. V krasnem dvigu z letališča so se formirali v klin in pričeli krožiti v brezhibni formaciji nad letališčem. Medtem je prišlo letalo iz Beograda, od koder je odletelo ob pol 14. uri in prišlo v dveh urah in pol v Ljubljano.

Skupina vojnih dvosedov se v krasnih lokih posameznih letal razkropi in se pripravlja na pobiranje poročil. Sredi letališča sta bila postavljena dva droga, zvezana med seboj z vrvo, na kateri so bila pripeta poročila. Letalo je imelo na repu dolgo vrstico, s katero je tik nad zemljo letelo preko označenega prostora, tako da sta se ob vrvi zapletli in ju je letalec spremljevalec lahko potegnil s poročili vred v avion.

Potniško letalo avstrijske zrakoplovne družbe odhaja z oddolnimi gosti v Salzburg, da se še nocoj udeležijo tam svedenih iger na prostem. Mnogi gledalci jim voharno vzdika v slovo. Srebrni plitj iz požara vzhaja v krasnem krožnem letu, nato pa izgine v gorensko stran.

V pričakovanju katastrofe

Sidela je točka s padali. Iz skupine petih vojnih dvosedov v višini 600 m se je nenadoma zablistalo: iz letal so skočile štiri svetle senice. Nastopil je trenutek grobne tišine. Tu pa tam se je začel vzdik, v katerem je bilo čuti ne malo groze. In res, četrti padoban se je razvil šele po kakih 300 m. Z bliskovito naglico se je bližal k zemlji. Mnogič je zastal dih. Bilo je slišati le silno bučanje motorjev. Vse je čakalo katastrofe. Potem pa se je beli klobuk nenadoma zasvetil v soncu. Mnogič se je oddahnul. Padalo se je navidez za nekaj trenutkov ustavilo in potem pričelo nepojasnovano plavati proti zemlji. Ko je »pogumne« letalec prispel na zemljo, je ta ali oni malo čudno gledal, zakaj se prav ni ne gane. Ali upanka je bila kmalu pojasnjena: neki reditelj je skočil na sredo letališča in slovesno dvignil — vrečo peska, jo prijel na zadnjem koncu in v veliko veselje gledalcev iztresel nemarno vsebino, zaradi katere je bilo toliko strahu. Ostala padala so prispela na tla točno kakor je predpisano.

Borba v zraku

Nato je startal vojni dvosed, za njim pa enosed Devotina. Pričela se je zračna borba, v kateri je podlegel dvosed enosedu. Navdive zanimivo je bilo opazovati enosed, ki je sledil dvosedu neprenehoma za repom, da ga strojnica iz dvoseda niso moge dobiti na piko. Vojni dvosed je vodil pilot štiglje, enosed pa pilot Blagojevič. Nekaj časa se je dvosed sicer sijajno izmikal v krasnih zavojih, toda enosed se mu ni nič manj okretno približeval in je bilo zelo lahko kar brez fantazije videti, da je vojni dvosed dobil že precejšnjo serijo strelav v svoj trup. Nekajkrat je dvosed tudi sam naskočil enosed, ta pa se mu je v trenutku izvil in ga napadel od zadaj, da bi moral strmoglaviti na zemljo. S porazom vojnega dvoseda je bila borba, povsem jasno zaključena in sta obe letali pričeli delati loopinge in druge vratlomne čine v zraku. Navdušeno pozdravljena od silne množice gledalcev sta pilota štiglje in Blagojevič končno pristala in izstopila iz svojih letal.

Kapetana Džal in Bajdak junaka dneva

Sledila je najbolj napeta izvedba akrobacij v zraku z letali »Hawker« Rolls-Royce. Vrli kapetan Džal se je v elegantnem lovu dvignil z letališča in kmalu dosegel višino 1000 m. S hitrostjo 260 km na uro je pričel izvajati tako vratlomne akrobacije, kakršnih Ljubljana še ni videla, pa tudi še marsikatero drugo mesto ne na svetu. Kapetan je nekaj sekund potem, ko je dosegel višino 1000 m, že tvegat hrbtini let, iz katerega je preskočil v višjak. V sinji barvi se je letalo svetlikalo srebrnoblom. Ali ob tej lepoti tehnike 20. stoletja se človek ni imel časa izgubiti. Kapetan Džal je iz višine pričel pikirati proti zemlji. Tonó, to je pad letala proti

zemlji, da se vrtil spiralo okoli svoje osi, je marsikomu povzročil trenutek groze. Toda kapetan Džal se je spet 50 metrov nad zemljo v trenutku dvignil in že letel na hrbtu, napravil looping, spet tonó, in je viharno pozdravljen pristal. Za njim se je dvignil njegov drug, znani in drzni letalec Leonid Bajdak. Izvajal je skoro iste točke kakor kapetan Džal, le s tem razlikom, da se je povzpel v višino 1500 m in več in od tam pikiral proti zemlji. Tudi on je žel viharen aplavz, ko je pristal.

Za temi res smrtno nevarnimi izvedbami dveh naših najboljših in hkrati tudi najpredrežnejših pilotov se je dvignil v zrak predsednik Aerokluba Rado Hribar, da uniči znamenito »križarko«, ki je pred tedni strašila po ljubljanskih ulicah in zdaj čakala svoje usode na letališču. Predsednik Hribar je imel čudovito srečno roko. V elegantnem lovu se je približal ladji in jo z nekaj bombami razbil, da je bilo videti na mah je ostanke ogródja, ko so se razpršili debeli oblaki dima.

V toplem poletnem večeru

Zaradi močnega vetra so morale akrobacije domačega artista Janeza Mrvarja izostati. Solnce je že zahajalo. Glave so se pričele ohlajati. Na vrsto je prišla publika. Ljudje, ki so se bili prigrisali za letenje, so obsuli potniška letala, ki so se dvigala

drugo za drugim. Marsikatero materinsko srce je zatrepalo, ko sta se sin ali hčer drznila zapustiti zemljo.

Počast se je zvečerilo. Mnogič se je razhajala. Dva dolga, dolga vlakla sta odpeljala le nezaten del gledalcev, avtomobilisti in avtomobilski drugi mali del, ogromna večina pa se je vračala peš v Ljubljano in v vasi okrog letališča.

Še dolgo v pozni večer so nad letališčem bučali motorji. Potniška in sportna letala kar niso zadostovala za veliko število tistih, ki so se prigrisali, da zlete prvi v zrak. Vojaški piloti so smehljaje se zasedli svoja pilotska mesta pred motorji in sprejeli zdaj tega, zdaj onega in se dvignili v višave, da bi jih čim več doživelo zmagoslavje naše tehnike.

Joj, kako čudovito so zaupali vsi vrtilim pilotom, tem krepkim dušam, tem junakiškim srcem!

Nedvomno sta pa bila junaka dneva tihi, skromni kapetan Džal, doma tam iz romantične Bosne, in kapetan Bajdak, sin široke ruske stepe, visok, stasit, krepke rasti, ogromno ljubezniv v pogovoru, a neizmerno srčan in smel v zračnih višavah. Kakor kapetan Džal, tako je tudi kapetan Bajdak s svojim vratlomnim tonojem, ko sta se spuščala iz višine 1000 metrov in več proti zemlji, spiralo okoli letalove osi zadivil vso velikansko množico, ki ji je zastal dih od doslej ji povsem neznanega trepeta. Ne-

kajkrat sta se oba približala v najhitrejšem letu tako blizu tal, da so ljudje v strahu sklonili glave in od začudenja pa tudi od groze neprenehoma vzdikali. Taki pilotov svet najbrž nima veliko. A to, kar je tvegat kapetan Bajdak, da se je z vrto-glave višine 1500 metrov spustil proti zemlji brez motorja, presega že vsako mejo preprostega človeškega razuma. Bila sta to dva tekmovalca brez primere, srčna do skrajnosti, z živci, ki že ne morejo biti več človeški.

Tako je potekel dan, ki ostane v zgodovini jugoslovenskega letalstva nepozaben praznik.

Bil je to praznik, ko je sleherni pokazal svojo voljo, dati narodu po tolikih borbah v preteklosti veliko, da ga postavi v vrste narodov, ki so imeli srečnejšo preteklost kakor naš.

Disciplina, ki so jo danes pokazale vse silne množice, nas lahko navdaja z zadovoljenjem in ponosom. Njegov trg tudi glavna zahvala, da pripravljena reševalna služba, ki so se ji poleg drugih zopet stavili na razpolago naši vrli samaritan, ni imela prilike intervenirati zaradi kakke nesreče. Opravka je imela le z ljudmi, ki jim je postalo slabo zaradi velike vročine.

Tako je bil današnji dan v vsakem pogledu lep in vesel, nado in pogum vzbujajoči praznik.

VIHAREN KONGRES JUGOSLOVENSKEGA UČITELJSTVA

Ob udeležbi okrog 2500 učiteljev in učiteljic iz vse države je bil včeraj v Ljubljani otvorjen letošnji učiteljski kongres

Ljubljana, 20. avgusta 1933.

Po seji glavnega odbora in po verifikacijski delegatski konferenci, ki sta se vršili včeraj, je bil danes prvi glavni dan kongresa Jugoslov. učiteljskega združenja, na katerega je prišlo v Ljubljano iz vseh krajev države okrog 2500 učiteljev in učiteljic. Unionska dvorana je bila že pred začetkom zborovanja polna do zadnjega kotička. Razporeženje med zborovalci je bilo ves čas živahno razgibano in skupščina je že dopoldne, dasi na dnevnem redu ni bilo kakršnih posebnih točk, imela prav živahen potek. Oder dvorane je krasila velika državna trobojnica in slika N. Vel. kralja. Dasi je v unionski dvorani dobro poskrbljeno za ventilacijo, je že od jutra začela priškatati precejšnja vročina in zborovalci ter zborovalke so se ves čas pahljali s poročili in navodili, ki so jih imeli v rokah, obenem pa so z vso napeto pozornostjo sledili izvajanjem govornikov.

Ko je kmalu po 9. uri predsednik JUJ g. Damjan Rašić otvoril zborovanje, se je v svojem govoru najprej spomnil N. Vel. kralja kot najvišjega zaščitnika domovine, zlasti pa kot najvišjega protektorja ljudske prosvete in učiteljskega stanu. Vsa dvorana je ob kraljevem imenu priredila burne iskrene ovacije. Na to je bila na predsednikov predlog poslana s skupščine naslednja

udanostna brzojavka:

»Jugoslovanski učitelji, zbrani na svoji trinaesti glavni skupščini v Ljubljani, pozdravljajo svojega ljubljanskega kralja in obljubljajo, da bodo zvesto služili njegovim prizadevanjem za dobro domovino in jugoslovenskega naroda. V zvesti službi in vdanosti do N. Vel. so učitelji srečni, da s svojim vztrajnim delom negujejo enotnega duha hrabrega naroda za napredek Jugoslavije, v čast in slavo vladavine N. Vel. kralja.«

Ko je zbor z burnim odobravanjem sprejel vdanostno brzojavko na znanje, sta bili navdušeno sprejeti še pozdravni brzojavki predsedniku vlade g. Sršiću in ministru prosvete dr. Stankoviću z izrazi upanja, da bosta zmirom naklonjena njihovim borbam za povzdigo jugoslovenske narodne šole.

Nagovor predsednika Rašića

Zatem je predsednik g. Rašić izpregovoril: Jugoslovanski učitelji in JUJ imajo v svojem vsakdanjem delu zmirom pred očmi visoka načela nacionalne ideje. Ta načela so: negovanje jugoslovenskega nacionalizma, gojitev in izpopolnitev vseh dobrih rasnih lastnosti, utrjevanje ideje o narodnem edinstvu, odstranjevanje tujih besed iz ljudskega govora in postopna izgraditev enotnega književnega jezika, spoštovanje vsake priznane vere in naglašanje verske strpnosti, delo, da postane ime Jugosloven naša skupna svetinja, kakor je naša svetinja ime domovine Jugoslavija, propagiranje pravičnosti glede enakomerne razporeditve nacionalnega premoženja v zvezi z omejevanjem privatne lastnine, tako da bo zagotovljeno dostojno življenje vsaki rodini. — Vodja jugoslovenskega naroda, naš vzvišeni in viteški kralj je v svojem pismu jugoslovanskim učiteljem rekel, da so učitelji graditelji narodne duše in da mora biti JUJ stebel jugoslovenskega nacionalizma. Lahko rečemo, da so jugoslovanski učitelji v ogromni večini verni nosilci jugoslovenske nacionalne ideologije in da je JUJ v pravem smislu nacionalna ustanova.

»Vsi smo nacionalisti!«

Pri zadnjih besedah g. predsednika je završalo po dvorani in šum je kmalu narasel. Iz njegovih izjavajanih niti v prvih vrstah ni bilo mogoče več čuti. Zborovalci so v velikem številu protestirali proti predsednikovim besedi, da bi bili naš učitelji samo »v ogromni večini« nosilci jugoslovenske ideologije in med hrupom so se neprestano ponavljali medklici: »Jugoslovanski nacionalisti smo vsi!« in pa zahteva, da predsednik popravi svojo izjavo. Šele ko je predsednik dal znamenje, da jemlje na znanje to enodušno manifestacijo našega učiteljskega za jugoslovensko nacionalno idejo, se je vihar v dvorani podel.

V svojih nadanjih izjavljajih je g. predsednik poudarjal potrebo novih šolskih zgradb, za kar so v prvi vrsti potrebne večje podpore od naših občin in od banknih uprav. Vprašanje napredka našega šolstva pa v velik meri zavisi tudi od učiteljev samih in od njihove sposobnosti, da pridobijo ljudstvo za gradbo novih šol in za vzdrževanje starih. Gradnja in vzdrževanje šol bosta zadajala stalne težkoče vse dotlej, dokler ne bo država sama vzela nase tega najtežjega posla.

Stalnost učitelja v kraju, kjer služi, je splošna potreba šole, učiteljev in kulturnega dela med narodom. Naše želje, da bo kmalu uslišana prošnja, da se učiteljem vrne stalnost.

Novi učni načrt, ki ga je prosvetni minister že podpisal, pomeni velik napredek za osnovni pouk. Vprašanje črkopisa in vprašanje učbenikov so najvažnejši problemi osnovnega šolstva, ki jih je treba rešiti tako, da bomo imeli enotno pisavo in enotne državne učne knjige. Na koncu svojega otvoritvenega govora je g. predsednik zabil vse tovariše in tovarišice, da naj vsi po svojih močeh pripomorejo, da bo skupščina s svojim pozitivnim delom dvignila ugled JUJ in vsega učiteljskega stanu.

Častni gostje

Nato je predsednik po vrsti pozdravil vse oddelčne predstavnike: N. Vel. kralja je zastopal general Antonij Pečić, ministar prosvete načelnik g. Kasumović, dočim sta se ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucelj orostila. Dalje so bili prisotni ban dr. Marušić, župan mesta Ljubljane dr. Dimko Puc, senator dr. Valentin Rožič, prvi podstarosta SKJ br. Engelbert Gangl, namestnik komandanta divizije, rektor univerze dr. Slavič z znanim našim pedagogom univ. prof. dr. Ozvaldom, inšpektor prosvetnega oddelka za srednješolski pouk pri banski upravi prof. Vrhovnik, banovinski šolski nadzornik Andrej Rabe, direktor učiteljskega Nande Madrolt, zastopniki profsorskega združenja, dalje združenja meščanskih šol, Slovenske šolske matice, Društva Šola in dom, Društva upokojenih učiteljev ter predstavniki jugoslovenskega tiska in mnogi drugi gosti.

Pozdravi

Od vseh strani pa je skupščini prispelo tudi veliko število pozdravnih brzojavk. Tako so med drugimi želeli skupščini najlepšega uspeha jugoslovensko profsorsko društvo (osrednji odbor v Beogradu), prosvetni šef Mazi, komandant dravske divizije general Cukavac, Narodna odbrana, dvorna dama Tavrčeva ter Zveza mladih intelektualcev v Mariboru, ki je pozvala zborujoče učiteljstvo, naj se pri snovanju načrtov za novo stanovsko borbo spominja tudi svojih brezposelnih tovarišev.

S toplim odobravanjem je sprejela skupščina tudi pozdravno pismo Mednarodne federacije učiteljskih društev iz Pariza, ki naglašala veliki pomen čim tesnejših stikov med učitelji vseh dežel in perečo potrebo, da organizirano učiteljstvo čim krepkeje zastavi vse svoje moči za idejo sprotnega sodelovanja med vsemi narodi.

Ban dr. Marušić

Je izrekel zbranim učiteljem prisrčno dobrodošlico v Ljubljani, ki je v zadnjem času postala pravo mesto kongresov. Pozdravil jih je kot krvne brate in kot krepko falango narodnih prosvetiteljev in neomajnih nosilcev narodnega edinstva: »Milionci dece grede vsak dan skozi vaše umetniške roke, da jim izoblikujete duše in da napravite iz njih dobre državljane. Vaše kulturno delo ni in ne more biti v nasprotju z intencijami nobene cerkve in nobene vere. Toda na tem svojem področju morate biti neodvisni od vsakega vnanjega vpliva. Pa ne samo kot učitelji dece po šolah, tudi kot prosvetitelji naroda so vam naložene ogromne naloge in vi jih verno izpolnjujete. Tudi zato vam gre vsa naša najtoplejša zahvala!«

Nato je pozdravil kongresiste

župan bele Ljubljane g. dr. Puc:

»Kdor vzgaja mladino, pripravlja bodočnost naroda in ta bodočnost bo dobra ali slaba, kakršna je vzgoja. Naloga učitelstva je, da uči naše otroke vsega, kar potrebujemo za življenje, predvsem pa, da jim da kulturo srca in ljubezen do sočloveka. do naroda in domovine. Noben človek in noben narod ne sme iti v življenje z iluzija-

mi. Del sreče je zmirom dosegljiv samo z delom in žrtvijo. Prepričani smo, da je vaše delo vsakdar prežeto tega duha in najbolj iskrenega patriotizma. Naši beli Ljubljani bodo jugoslovenski učitelji zmirom najdražji gostje!«

Po aplavzu, ki je sledil kratkemu govoru g. župana, je burno pozdravljen izpregovoril oddelčni sokolski in učiteljski borce, prvi podstarosta SKJ in predsednik Učiteljske tiskarne

Engelbert Gangl

Po kratkih uvodnih besedah v slovenski je v srbohrvaščini izrekel jugoslovenskemu učiteljstvu vse priznanje za njegovo ogromno sokolsko delo, saj bi brez požrtvovalnosti naših učiteljev v nešteti pokrajinah in zlasti po vaseh skorajda ne bilo mogoče sokolsko delo. Vsi zborovalci so g. Ganglu priredili viharne in dolgotrajne ovacije. — S tem je bila oficijelna otvoritev kongresa zaključena. Nato je sledilo obširno, temeljito in zanimivo predavanje univ. prof. dr. Nikola Popovića iz Beograda:

»Filozofsko pedagoški značaj psihoanalize.« Po predavanju je predsednik sporočil skupščini, da bo jutri zjutraj ob 5. uri vozil za kongresiste poseben izletniški vlak na Bled, od tam pa avtobusi do Bohinja. Ko so nekateri udeleženci ugovarjali temu, češ, da bi bila mnogim delegatom na ta način onemogočena udeležba na jutrišnjem zasedanju kongresa, je predsednik pojasnil, da se bo izlet vršil samo v primeru, če bo kongres zaključil svoje delo že nocoj.

Na kratki konferenci, ki so se je udeležili predsedniki vseh banovinskih sekcij, so bili na to izvoljeni posamezni odseki in odbori, ki bodo pripravili vse gradivo za popoldansko zborovanje. Med šestimi sekretarji skupščine je bil iz dravske banovine izvoljen g. Lojze Mlekusič, v verifikacijski odbor g. Josip Kobal, v odbor za sestavo poročila gg. Miloš Verk, Rudolf Pleškovič in Josip Lapajne, v odbor za prava gg. Dušan Šestan, Janko Pogačnik in Karel Doberšek, v odbor za predloge gg. Josip Kobal, Josip Lunder in Alojzij Šušteršič, v odbor za resolucijo gg. Josip Arslager in Lojze Mlekusič, v finančni odbor Ljudevit Ivanšič, Rudolf Znidaršič in Lojze Hofbauer.

Pred spomenikom kralja Petra in Franceta Prešerna

Po zborovanju se je okrog 12. ure natopila vsa množica učiteljev iz cele države pred spomenik kralja Petra, kjer so učitelji položili zlat lorvorjev venec, predsednik Rašić pa je med viharimi ovacijami velikemu pokojnemu kralju in vsemu kraljevskemu domu izpregovoril pomemb-

ne spominske besede. Na enak način so učitelji počastili tudi spomin našega največjega pesnika Prešerna, pred čigar spomenikom so prav tako položili rekrasen venec, in ki mu je predsednik Rašić tudi posvetil kratek, občuten spominski govor.

Popoldansko zborovanje

Ob 5. popoldne se je skupščina nadaljevala. Najprej je prišel na dnevni red zapisnik o popoldanskem zasedanju. Član beogradske delegacije je protestiral, da je v poročilu izostal pasus o incidentu, ki je nastal dopoldne zaradi izjave predsednika Rašića, da so učitelji nosilci jugoslovenske ideologije samo »v ogromni večini«. Delegat Popović je zatrdil, da ni med učitelji nikogar, ki ne bi ljubil domovine in je zahteval, da pride popravek v tem smislu v zapisnik.

Kratkemu poročilu predsednika Dimnika iz Ljubljane, da bo jutri zjutraj ob 5. definitivno vozil vlak na Bled, je podal referent Gajić poročilo o delu verifikacijskega odbora. Odbor je verifikiral 446 delegatskih mandatov. Nekaj delegatov je bilo zavrnjenih. Izmed teh se je ravnetelj meščanske šole Svetozar Milošević iz Sjenice v Sandžaku pritožil zoper razveljavljanje svojega mandata in je izjavil, da se v dvorani nahajajo tudi ljudje, ki so prišli na skupščino med mandata in brez legitimacije. Sredi najnervoznejšega vzne-mirjenja je tedaj planil na oder eden izmed učiteljev in zatrjeval, da je tudi on prišel na skupščino s krivo legitimacijo, ki mu je bila vsilila neki s. ... tovariš in ga povabil, naj pride glasovat. Sredi splošnega hrupa je po dvorani begal delegat Čikara iz Siska in Ljavljaj, da je karlovaško društvo razpuščeno, vendar pa je všteto v zastopstvih savske banovine, in je nervozno izraževal, kdo zastopa Karlovac. Po dolgih debatah je bilo naposled poročilo verifikacijskega odbora sprejeto.

Razburjenje zborovalcev pa je na novo naraslo, ko je prišlo na vrsto poročilo finančnega odbora, ki ga je podal referent Vukčević. Za manjšino je poročal delegat Mikić iz Štipa, ki je v svojih izjavah valil težke, precej pavšalne očitke na naslov finančne politike sedanjega uprave. Debata o tej stvari med splošnim trusem ni mogla iznesti ničesar konkretnega in po pomirjevalnem nastopu predsednika ljubljanske sekcije Dimnika je bilo na koncu z akklamacijo sprejeto poročilo finančnega odbora.

V imenu odbora za predloge je poročal referent Ristić. Med drugim je izjavil, da je odbor za predloge smatral izključitev učitelja Frana Erjavca iz učiteljskega društva za ljubljansko okoliščino, za dovršeno dejstvo. Proti temu sklepu je nastopil delegat Lulik v imenu društva za ljubljansko okoliščino spodnji del, s kratko izjavo in izpodbijal sodbo častnega razsodišča, na podlagi katere je bil Fran Erjavac izključen. Po dolgi, živahni diskusiji je bilo poročilo odbora za predloge v celoti sprejeto.

V enako napetem nastopu je se skupščina nadaljevala še pozno v noč, dasi je delegat Vuko Petrović iz Strumice v Južni Srbiji apeliral na tovariše iz dravske banovine, naj izposlušajo, da se skupščina prekine in da jutri nadaljuje s svojim delom, ker so delegacije, ki so prispeli od skrajnih meja naše države, potrebni počitka. Ob zaključku lista se skupščina še nadaljuje.

Zborovanje razbito

Čim dalje v noč se je skupščina nadaljevala, tem viharnejša je postajala. Okrog pol 11. zvečer sta hrup in vihar v dvorani postala tako velika, da ni bilo mogoče več zborovati. Predsednik je moral zato zborovanje zaključiti. Zbrana množica je zapela narodno himno, ki so ji sledile nato razne nacionalne pesmi. Med prepevanjem so se zborovalci polagoma razšli.

Znižana vožnja za šumarski kongres

Beograd, 20. avgusta. P. za kongres šumarjev, ki bo 3. septembra v Banjaludi, je dovolil prometni minister udeležencem četrtnsko vožnjo po državnih železnicah in parobrodih.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 20. avgusta.

Današnja nedelja je bila v Mariboru izredno vroča, česar posledica je bila, da so šli Mariborčani trumoma v vodo. Na Mariborskem otoku je vladal popoldne tak naval, da je bilo kopanje in sprednje bazenu skoraj onemogočeno. Mnogi turisti so pa odhiteli na Pohorje in bližnje izletne točke, tako k Sv. Duhu kakor k Sv. Urbanu. V ostalem je bilo v Mariboru zelo mirno, zelo slabo je bil obiskan tudi dopoldne koncert v Mestnem parku.

Policijska kronika beleži med drugim večjo izgubo denarja. Sinoci okrog 18.30 je izgubil pekovski pomočnik France Rudolf iz Trstenjakove ulice od Mestnega parka po Prešernovi ulici do Aleksandrove ceste črno usnjato denarnico s 1500 Din in sportno legitimacijo nekega društva na njegovo ime.

Nekoliko bolj pestra je bila kronika reševalne postaje. Včeraj popoldne je padel s koleasa 18letni Alojzij Gerzinič iz Židovske ulice in se tako občutno poškodoval po desni strani telesa, da je moral po prvo pomoč na reševalno postajo. — V mariborsko teklatino tvornico so bili včeraj popoldne poklicani reševalci, da pripeljejo v bolnico 49letnega Jakoba Veronika iz Maistrove ulice na Tezmem, ki mu je stroj odsekal kazalec na desnici.

Člani pogrebnega društva v Razvanju imajo posebne uniforme, ki obstoje iz usnjatih suknjičev, od katerih je vsak vreden 700 Din. Suknjičev so morali nedavno nanovo počrtniti in zato so jih sušili izven omar v zagrneni mrtvašnici. Nekako pred 14

dnevi je pa neke noči izginil skozi zamreženo okno en suknjič. Tatu niso mogli slediti. V noči na nedeljo pa so okrog pol 4. neznan storilec siloma vlomil v spodnji del trdnj zapahnenih vrat mrtvašnice in odnesel 4 suknjiče ter povzročil nad 5000 Din škodo. Ko je bil zjutraj vlom opazen, so bili obveščeni mariborske policije, ki je odšla s policijskim psom na kraj vroma. Vse trud policije je bil pa zaman. Člani Pogrebnega društva so pa pozneje našli suknjce, ki so vodili v detejlo, od tu pa v kurozo, kjer so našli res skrite tri suknjiče, četrti je pa izginil. Kljub temu ima društvo še vedno 2200 Din škodo.

Sinoci po končanem delu sta se v Mariboru napila mlada delavca Franc Roškar in njegov brat Ivan, doma iz Hrastrja pri Pekrah. Precej vinjena sta se okrog 21. vračala skozi Pekre domov. Na cesti sta srečala tudi precej vinsko razpoložene Ivana Zilornika iz iste vasi, ki se jima je pridružil. Vsi trije so šli nato v Pekre, kjer so izživali tamošnje fante. Ko so prišli do hiše posestnika Ivana Šauperla, ki je sedel mirno pred hišo v krogu domačih, so ga začeli izživati. Šauperl jih je posvaril. Vsi trije so nato divje navallili nanj in ga začeli mu delavati z noži. Zabodli so ga v prsi in mu delali več vbodov po vsem telesu. Dobili je tri globoke rane na desni strani prsi ter je oblezel v mlaki krvi na tleh. Na pomoč so bili poklicani mariborski reševalci, ki so takoj prihiteli v Pekre ter ranjenca prepeljali v bolnico. Šauperlovo stanje je resno. —

Sestanek Dollfussa in Mussolinija

Avstrija in Madžarska naj bi dobili svobodni luki v Trstu — Zapadne velesile za nujno gospodarsko pomoč Avstriji, da se reši hitlerjevske nevarnosti

Rim, 20. avgusta. AA. O vsebini razgovorov med Mussolinijem in Dollfussom v Riccionu varujejo najstrožje tajnosti, izven dvorca pa je, da tvorita sedanji položaj v Avstriji in njeno razmerje nasproti Nemčiji dve najbolj bistveni vprašanji pri teh razgovorih. Prvo je v tesni zvezi z avstrijsko željo po izpremembi njenega vojaškega ustroja; Dollfuss je očitno prišel tudi vprašati Mussolinija, kakšno je stališče italijanske vlade glede te stvari. Kakor znano, hoče Avstrija zvišati na 30 tisoč mož svoje vojaške efektivne — to številko predvideva tudi mirovna pogodba — znatno skrajšati vojaški rok in reorganizirati Heimehr, tako da bi napravila iz njega nekakšno rezervo, ki bo državi na razpolago.

Kar se tiče avstro-nemškega razmerja, je znano, da vidi Italija edino pravo ureditev tega vprašanja v vzpostavitvi ravnotežja v Podunavju, kar bi Avstriji omogočilo, da si dobi trzišča na jugu Nemčije in prijatelje, ki bi ji jamčili njeno neodvisnost. Zato pripravljajo v Rimu gospodarsko zblizanje med Avstrijo in Madžarsko in okrepitev gospodarskih zvez med tema dvema državama in Italijo. Zdi se, da bi bila Madžarska pripravljena odrediti se nekaterim zahtevam nasproti Avstriji v korist Italije, tako da bi se okrepile italijansko-avstrijske zveze, v zameno pa bi Italija dala Madžarski trg za prebitek njene žita. Na drugi strani bi tudi tržaško vprašanje igralo pomembno vlogo pri tem gospodarskem sodelovanju med tremi državami. Kakor govore, ne bi bilo izključeno, da bi Italija dovolila Avstriji in Madžarski vsaki svojo svobodno ceno v tržaški luki v zameno za nekatere ugodnosti, ki bi jih obe državi dodelili Italiji. Če bi Avstrija in Madžarska dobili svoji svobodni ceni v Trstu, bi lahko imeli v italijanskih vodah lastne ladje s svojimi zastavami.

Dunaj, 20. avgusta. AA. V tukanjskih političnih krogih si obetajo od sestanka v Riccionu velikih uspehov. Zlasti pričakujejo, da bo po teh razgovorih penehala napetost med Nemčijo in Avstrijo.

Mussolinijeva vloga

Pariz, 20. avgusta. AA. »Le Temps« priobčuje o Dollfussovem odhodu v Rim uvoznik, v katerem pravi med drugim:

Duce, ki je nedavno sprejel naprej Papena, nato pa Goemboesa, je želel, da se vnovič sestane z avstrijskim kancelarjem Dollfussom in da tako vnovič podčrta posredniško vlogo, ki jo hoče igrati v srednji Evropi. Ta vloga ni lahka in prijetna. Zato bo Mussolini pri izvajanju te vloge naletel na močne ovire.

Zagotovila, ki mu jih je nedavno dala nemška vlada glede propagande proti Avstriji, so ostala samo na papirju. Nemčija jih je z dejanji prekršala.

Po mnenju nekaterih rimskih fašističnih listov italijanska vlada še ni izgubila upanja, da bo Nemčija vendarle držala svojo besedo. Že bližnja bodočnost bo pokazala, ali ni to upanje zmožno.

List izraža nato željo, naj bi se to upanje čimprej uresniči, vendarle obstajajo, na vsak način pa lahko Italija veliko stori za Dollfussov kabinet, za borbo Avstrije proti Nemčiji in za samostojno Avstrijo. Italijanska vlada se tudi nikoli ni upirala gospodarski obnovi Avstrije in ni nikoli nastopila proti njeni gospodarski samostojnosti. Sedaj gre v tem pogledu za to, da se Avstriji omogoči samostojno gospodarsko življenje. Francija in Velika Britanija proučujeta pravkar podobne možnosti in razmišljata, kako bi pospešili avstrijski izvoz. Avstriji je treba takojšnje podpore zaradi nemškega bojkota. Italija se mora pridružiti tej politiki in mora za bodočnost sprejeti misel o zblizanju Avstrije z nasledstvenimi državami. Treba je podpreti Dunaj, ki se upira »anšlusu«. Če pa bi se na Dunaju vgnezdila narodno-socialistična vlada, potem bi se obnovila Velika Nemčija in germanstvo bi začelo prodirati proti Jadranskemu morju. Nad Alpami bi se pokazala črna senca, ki bi kmalu zasenčila vso Italijo.

Akcija velesil

Pariz, 20. avgusta. d. Se preden je odpotoval avstrijski zvezni kancelar v Italijo k razgovoru z Mussolinijem, se je vršilo

med Parizom, Londonom in Rimom živahno izmenjavanje nazirani o avstrijsko-nemški napetosti. V Londonu je včeraj poročal angleški poslanik v Parizu lord Tyrell o razgovoru z generalnim tajnikom francoskega zunanjega ministrstva Alexijem Legerjem in nekaterimi vodilnimi francoskimi diplomati o stališču Francije. Kakor zatrjuje, je prišel lord Tyrell pri tej priliki do prepričanja, da dela Francija brezpogojno za hitro in jasno razčiščenje položaja na ta način, da bi se Avstrija čim prej osvobodila narodno-socialistične propagande in po mednarodnem pravu nedovoljenih napadov. Francija je odločena, da bi se pred obnovo razorožitvene konference onemogočila postopanje nemškega narodnega socializma proti Avstriji, ki ogroža mir. Ni še gotovo, ali je angleški poslanik prejel od generalnega tajnika Legerja pisemne predloge, v katerih se označujejo francoska stališča in predlaga poravnalo postopanje, vsekakor pa se je razširila vest, da je novimenovali francoski poslanik v Rimu predložil državnemu podtajniku Suvichu pisemno obrazložitev francoskega stališča. Kakor izrecno poudarjajo, se francoska vlada pogaja istočasno z angleško in italijansko, da bi se ji ne moglo očitati nobene akcije brez vednosti italijanske vlade. Francoski diplomatski krogi izjavljajo, da želi Francija zagotoviti evropski mir v interesu vseh držav, zaradi česar odklanja politične blokove ter pričakuje, da bodo enako stališče zavzele tudi druge evropske države ne le v interesu koristnega izvajanja pakta štirih, temveč tudi Društva narodov.

V merodajnih krogih govore zelo mnogo o potrebi, da bi se bavil s tem vprašanjem zaradi njegove končne ureditve svet Društva narodov. Seveda bi se to moglo zgoditi samo tedaj, če bi se v diplomatskih razgovorih dosegel sporazum za praktično rešitev, ker bi do spora v svetu nikakor ne smelo priti. Prav tako si je težko predstavljati, da bi se mogla Nemčija obtožiti kot stalna članica sveta Društva narodov. Izrecno poudarjajo, da bi se morala moč sveta Društva narodov manifestirati v duhu pravega mira. Če bi prišlo do postopanja pred svetom Društva narodov, bi prišlo predvsem v poštev zaslišanje sprtnih strank in posameznih članic sveta. Do sklepov sveta bi prišlo šele na podlagi diplomatskih razgovorov.

Prav tako je gotovo, da je Mussolini popolnoma poučen o celotnem položaju. V francoskih političnih krogih sicer ne prevladuje optimistično razpoloženje, vendar pa so mnogi, da je Mussolini prepričan o neobhodni potrebi zastavitve vsega svojega vpliva v Berlinu, da bi prišlo do pomirjenja v srednji Evropi. Pričakujejo tudi, da se bo v teku prihodnjih pogajani uveljavil pri Mussoliniju angleški vpliv.

Francosko mnenje

Pariz, 20. avgusta. d. Kakor poroča »Intransigant«, je angleški poslanik lord Tyrell v petek zvečer odpotoval z letalom v London, da bi poročal angleški vladi o predlogih za napovedano nujno gospodarsko pomoč Avstriji. Tudi pri razgovoru novega francoskega poslanika v Rimu Chamberna s podtajnikom Suvichem se je razpravljalo o istem vprašanju. Gre predvsem za to, na kakšen način naj bi se Avstriji nudila pomoč. Misel novega protesta v Berlinu se je opustila, ker bi imela samo moralno vrednost in ker je moralna pomoč zahodnih držav in Italije Avstriji itak že zagotovljena. Zato so se sedaj odločili za direktno akcijo.

V zvezi s temi razgovori poroča »Petit Parisien«, da za sedaj ne gre za kakšno lekskonežno načrto o obnovi srednje Evrope, temveč za primerno in učinkovito pomoč Avstriji. Čeprav bi nameravani ukrepi ne imeli nobenega definitivnega značaja, bi vendar dokazali avstrijskemu prebivalstvu, da mu evropske velesile nudijo moralno pomoč in da so odločene skupno z Malo antanto pomagati Avstriji. Konzervativni listi soglašajo s social-

ističnim tiskom v zahtevi, naj angleška in francoska vlada opusti nadaljnje diplomatske intervencije v Berlinu ter predloži spor zaradi hitlerjevske agitacije v Avstriji svetu Društva narodov. Kakor piše »Populaire« bi bila glavna korist takega postopanja v Ženevi, da bi se razpravam o tem dal mednarodni in javni značaj. Hitler bi bil v tem primeru končno prisiljen, da bi zadevo pojasnil pred vsem svetom in da bi moral izjaviti, ali hoče pustiti sosede pri miru ali ne.

»Echo de Paris« izjavlja, da je pravno mogoče sklicevati se v tej zadevi na čl. 11 in 80 versailleske mirovne pogodbe.

Lloyd George

o Hitlerjevih namenih

Pariz, 20. avgusta. AA. »Agence Economique et Financiere« priobčuje članek Lloyda Georgea o mednarodnem položaju, ki pravi med drugim:

Priznan namen Hitlerjeve vlade je združiti vse narode germanskega plemena v srednji Evropi v mogočno narodno-socialistično konfederacijo. Hitler ta trenutek nimna na umu aneksije Avstrije, niti ne izvedbe načrta o carinski uniji, ker bi se temu načrtu druge velesile odločno uprle, toda zato bo uresničena tem subtilnejša in neskončno uspešnejša alijsa v trenutku, ko postane Avstrija narodno-socialistična. Uspeh Hitlerjeve politike je odvisen od pristanka Avstrije nanjo in kar je danes avstrijska vlada proti hitlerizmu, je glavni namen narodno-socialistične kampanje, da Dollfussovo vladno odstrani. Hitler ne more pristati na neuspeh v tej točki in ničesar v njegovi preteklosti ne dokazuje, da bi bil človek, ki bi se lahko odrekel svojemu cilju. Hitler ima za seboj ves narod, v katerem sta vojaški poraz in sovražnost drugih narodov skovali nevarno duhovno razpoloženje. ki ga zdaj njegov retorski genij pretvaja v patriotsko eksaltiranost. Njegovi današnji ideali so militaristični in agresivni; v svojo silo omejenega in fanatičnega nacionalizma. Zato se ne smemo čuditi, da kažejo sosedi Nemčije nemo nervoznost glede možnih posledic takšnega stanja. Toda Hitlerju ne manjka čiste praktične ostronovitosti, ki zna ujeti pravi trenutek, da ponudi roko ali pa udari; zato se zaveda, da bi bila preuranjena akcija obsojena v katastrofalnem neuspehu. Zakaj Hitler ve, da nima posla z Društvom narodov, temveč z dvema ali tremi mogočimi državami.

Zapletljaji na Irskem

Dublin, 20. avgusta. AA. Mir danes ni bil kaljen. Kljub temu je bila policija s civilno stražo v veliki pripravljenosti. V prvih popoldanskih urah se je kakih 200 članov »republikanske vojske« napotilo na pokopališče, kjer so položili vence na grobove voditeljev revolucije v l. 1916. Kakih 100 »modrih srajc« se je zbralo v strankinih prostorih v Corku in počastilo svoje voditelje Griffitha, Higginsa in Collinsa z dveminutnim molkom. Nato so prečitali posebno poročilo generala O'Duffyja. Policija ni nastopila proti temu sestanku.

Hmelj

Slaba letina v Čehoslovaki.

Najnovejšo poročilo združenja žateških hmeljarjev od 18. avgusta navaja, da je stanje nasadov pod vplivom nadaljne suše in nadnormalnih temperatur zelo trpelo. Bolezni in škodljivci so sicer izginili, kobule pa so v rasti zaostale in so majhne, vendar imajo lepo zeleno barvo in vsebujejo mnogo lupulina. Količina letošnjega pridelka bo zelo razočarala in bo letina manjša nego bi ustrezale srednji letini. Obiranje se bo pričelo 21. t. m. Nominalna cena za lanski hmelj se je nekoliko dvignila na 1700—2000 Kč za 50 kg, za hmelj iz leta 1931 pa znaša 600 do 650 Kč.

Ugodni razvoj v Nemčiji. Iz Nürnberga poročajo 19. t. m., da se je stanje hmeljskih nasadov pri toplem vremenu in padavinah znova zelo zboljšalo. Sedaj že radvajno, da bo letošnji pridelek po količini enajni, da bo letniški pridelki po barvi in kakovosti bo proizvod prvovrsten. Cena lanskega hallertauskemu hmelju je v zadnjih 10 dneh popustila od 230 do 240 na 210 do 220 mark za 50 kg, gorski hmelj pa notira 180 mark.

Izpopolnitev francoškega in angleškega letalstva

Obsežna dela za modernizacijo angleškega in francoskega vojaškega letalstva

London, 20. avgusta. g. Anglija in Francija izpopolnjujeta mrzlično svoje letalske sile. Poizkusni oddelki obeh vojnih ministrstev so noč in dan na delu, da bi izpopolnili svoje zračno brodovje z novimi tipi bojnih in bombnih letal. V Angliji preizkušajo trenutno novo bojno letalo brez trupa, ki bo prineslo v letalskih sposobnostih in tudi v vojaškem pogledu veliko senzacijo za vso vojaško aviatiko. Če se bo novi tip obnesel, bo z njim oboroženih 9 angleških lovskih eskadril, ki bodo nastanjene po raznih vojaških letališčih okoli Londona. Bojni aparati brez trupa se bodo izdelovali v dveh tipih, in sicer dnevni posebej in nočni posebej. Ker ta letala nimajo trupa, so stroji bolj stabilni in okret-

ni v zraku kakor sedanji standardni stroji. Iz teh letal lahko letalci na vse strani enakomerno obkrožijo nasprotnika, dočim so bili v dosedanjih letalih s trupom pod letalnim letalom in za njim brez moči.

V Franciji so po angleških informacijah prav tako v teku obsežni poizkusi za izboljšanje orožja v zraku. Vse francosko zračno brodovje bo modernizirano po naj-novejših tehničnih izumih in razen tega bodo uvedene nove vrste lovskih in bombnih letal. Značilno je, da daje Francija za lovska letala prednost enokraknikom, Anglija pa dvokraknikom. Najmodernejši tipi bojnih letal so dosegli sedaj že maksimalno hitrost do 370 km na uro.

Hitlerjevska propaganda v Gdansk

Hitlerjevci zahtevajo razpust vseh strank v Gdansk in združenje v narodno socialistično stranko

Varšava, 20. avgusta. AA. V Gdansk se je vršila velika manifestacija nemške delovne fronte. Govoril je med drugim tudi eden izmed voditeljev narodno-socialistične stranke in poslanec Forster. V svojem govoru je odločno zahteval, naj se razne gdanske politične stranke prostovoljno razpuste, da bodo dale gdanskim Nemcem možnost priključiti se narodno-socialistični stranki. V odgovor na to Forsterjevo zahtevo je priobčila »Danziger Landeszeitung«, glasilo centroma, članek, v katerem izjavi:

Nič čudnega ni, da si stranka, ki je danes na oblasti, prizadeva, da postane absoluten gospodar, toda obstoj centroma

v Gdansk je skoraj neobhodna potreba, ker zahteva demokratska ustava svobodnega mesta, da obstoje v Gdansk politične stranke, ki predstavljajo ljudsko voljo. Razpust centroma ali drugih meščanskih strank bi imel za posledico samo to, da bi člani raznih strank, ki se nečijejo priključiti narodnim socialistom, prišli v opozicijo. Ne sme se pozabiti, da se Gdansk razlikuje od Nemčije z vidika političnega življenja. Centrum dela sicer ob strani narodnih socialistov, toda ti dve stranki se ne smeta zlitii v eno, ker se mnenje njunih članov v premmoglj važnih vprašanjih razlikuje.

Ljubljanska kronika

Ljubljana, 20. avgusta. Se ob 16. je kazal topolmer pred pošto 33 stopinj Celzija. Današnja nedelja je bila nedvomno eden najbolj vročih dni letošnjega poletja, ki nas je najprej presenetilo z dolgotrajnim dežjem, zdaj nas pa že mesec dni mori z vročino, ki se skoraj vsak dan stopnjuje. Posledice utegnejo biti še hude. Izsušena zemlja hlepi po dežju, na poljih vse vene in hira, žalosten je pogled na travnike in pašnike, ki zaradi suše ponekod kažejo tako rekoč že gola rebra. Prvo košnjo so zaradi dežja komaj spravili pod streho, otave pa marsikod sploh ni...

Na aerodromu je bil sicer ogromen naval, kljub temu so bila pa tudi vsa kopalnišča nabito polna. Na Savi je bilo že zjutraj vse črno, nepopisen živžav je bil pa tudi v kopalniščih na Ljubljani, kjer so volili Miss Crnelo in mistra Crnuha. Borba za ponosna naslova je bila zelo ogorčena, saj je bilo mnogo precej izenačenih kandidatov pa tudi brhkih kandidat. Nekateri so prišli celo z daljne Save, toda ocenjevalna komisija je bila mnenja, da je treba dati prednost »avtohtonom« kopalcem in je izvolila za najbolj črnega kopalca Franca Zupančiča, ki je dobil 56 glasov, dočim je njegov glavni konkurent Bučarjev Lado zaostal samo za dva glasova. Oba sta prejela pravilna darila, prav tako pa tudi »Miss Crnela«, gđc. Klementina Kranjčeva, ki je prejela 50 glasov pred svojo konkurentko Pavlo.

Na policijo so davi prepeljali štiri razgrajče in tri Venerine svečnice, več dela so pa imeli v bolnici, kjer je bilo sprejetih mnogo ponesrečencev.

Snoči so bili člani reševalne postaje poklicani v Zvezdo, kjer je 30letni akviziter France Medija padel tako nesrečno na glavo, da si je prebil teme in nezavesten obležal. Morali so ga prepeljati v bolnico. Precej huda nesreča se je pripetila davi na Hrušici pri Jesenicah, kjer sta trčila dva kolesarja. Po karambolu je obležal z razbito glavo na cesti 17letni mesarski vajenec Jože Slivnik iz Hrušice. Kakor nam poročajo iz bolnice, so njegove poškodbe resne. Tudi na ljubljanskem aerodromu se je ponesrečil kolesar France Logar iz Sneberjev, ki se je v gnetčiji zaletel med pa sante. Dobil je lažje poškodbe na rokah.

Logarju Francu Binderju iz Velike Njive pri Litiji, je eksplodirala puška v roki in mu raznesla palec na desnici. Na lžanski cesti je včeraj padla s senenega voza Frančiška Žitnikova in se nekoliko pobila

Želje izvoznikov sadja

Beograd, 20. avgusta. p. V Arandjelovcu se je vršila danes konferenca izvoznikov sadja, ker se nahajamo pred pričetkom izvozne sezone. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano. Otvoril ga je narodni poslanec Ilija Mihajlovič, ki je predlagal, da se odpošljejo pozdravne brožurice Nj. Vel. kralju, predsedniku vlade in ministrom za trgovino in kmetijstvo, kar je bilo sprejeto z odobravanjem. Zatem je obr. zložil v kratkih potezih namen konference, da predlaga vladi potrebne ukrepe. Zatem je zastopnik zunanje ministrstva načelnik gospodarsko-konzularnega oddelka dr. Sime Miletič opisal prizadevanja zunanje ministrstva po naših predstavništvih v inozemstvu, da bi ustvarilo nove in obdrge trge za naš izvoz. V imenu jugoslovanske - poljskega gospodarskega odbora je govoril o plasir. ju našega sadja na Poljskem tajnik Ivan Novakovski. O vprašanju izvoza sadja je referiral načelnik kmetijskega ministrstva v p. dr. Velimir Stojković, o delu zavoda za pospeševanje zunanje trgovine pa je poročal g. Mandić. Zatem je bilo prečitano poročilo združenja izvoznikov, ki izražajo svoje želje in navajajo predvsem velike valutarne težkoče pri izvozu. Od finančnega ministrstva zahtevajo, naj ponovno uveljavi odobrenje, izdano lanskega leta, da se za izvoz sadja uporabijo začasno vezane terjatve tujih držav. Razen tega naprošajo vlado, naj započne pogajanja z vsemi državami, ki ovirajo naš izvoz, da se odstranijo težkoče. Narodno banko naprošajo, naj omogoči lombardiranje blaga za izvoz in eventualno lombardiranje izplačil iz klininga, v kolikor bi nampram kaki tudi državi prišli v aktivni položaj. V nadaljnjem navajajo ostale svoje »otrebe in želje glede dela komisij za izvoz, kakor tudi glede posameznih vrst sadja. Zborovanje je trajalo ves dan.

Ladislav Veltrusky:

Ura s kukavico

»Mene«, je dejal oficijal Dokler, ko je sedel Pri dobrem sodčku, »mene ni sram, da sem pod copato; toda so bedaki, ki tega ne priznajo, četudi so oženjeni.«

»Iz mojih ust govorite«, je pritrjeval mojster Bombažev.

»Jaz sicer delam, kar hočem«, je razlagal gospod Dokler, »ampak le, če je žena zadovoljna s tem. Nekolikokrat sem že dvignil glavo, toda tega ne delam več.«

»Rad verjamem«, in mojster Bombažev je potegnil vase.

»Dejstvo je, da more biti v mirnem domu samo ena glava. Če to ni mož, je pač žena.«

»In tako je v mojem slučaju«, je priznal Bombažev.

»Tega si nikar ne jemljite k srcu, prijatelj«, ga je tolažil Dokler. »Doma seru jaz gospodar, toda časi prepustim va-jeti ženi. Naj me zastopa.«

»Pri meni«, je rekel Bombažev, »bi sicer še nekako šlo. Na poti mi je samo ena stvar.«

»Kar ven z njo, prijatelj. Rad svetujem, storim, kar morem. Zakonski mož je, združimo se!«

»To je gostilna. Navadno se tam nekoliko zamudim, doma pa čaka žena kot general. Sezujem se zunaj, ključavnico imam namazano, po prstih se splazim in vendar zaman. Ima ušesa kot zajec.

Vrag tudi vedi, kaj je z uro. V spomin na starše jo imamo, takšno, ki bje. Niti najmanj me ni slišati, stara izgleda kot bi spala, paglavci spi kot ubit, sam niti ne diham in ko že mislim, da se je vse dobro izšlo, začne v tisti stari polomiji grčati in hropeti, stara se zbudi in ura odbeje: bim, bam, bim. Tri! Glas ima, mrha stara, kot farni zvon. Moj razsaja in ne neha zlepa. In sedaj ne vem —« in mojster Bombažev je zaskrbelje-no pogledal gospoda oficijala.

»Ali bi ne bilo mogoče, dati uro proč?« je vprašal Dokler. »O, tega ne. Poskušal sem na vse načine, nekajkrat sem jo tudi že polomil, a stara jo da vedno popravi.«

»Potemtakem s tem ne moremo računati«, in gospod Dokler se je zamislil. Bombažev je potihoma kadil, da ga ne bi motil v premišljevanju.

Dokler se je nenadoma udaril po čelu: »Že imam. Bil je državnik in velik učejak, gospod Bombažev, in ta si je rekel vedno, kadar ni vedel ne kod ne kam: Vprašajmo zgodovino. Zgodovina, gospod mojster, so same stare preizkušene stvari. Po teh se ravnamo. Zgodovina se ponavlja. Svet in ljudje so vedno ista pesem. To ni nič drugega, kot če se človek preoblači. Zmerom je drugačen in vendar je isti človek. Imel sem znanca, ki je bil v podobnem položaju. Kadar je prišel pozno iz gostilne, je zavreščala ura in je zavreščala žena. Dolgo so se povnavljale ne prijetnosti, dokler ni konč-

no nekaj iztuhtal. Kupil je ženi uro s kukavico. Uro s kukavico! Se vam že odpira, gospod Bombažev?«

»Ta menda ne bo mnogo pomagala,« se je mojster praskal za ušesom.

»Napravi je tako. Staro uro je polomil, kupil uro s kukavico in se po njej naučil kukati: kuku, kuku! Kadar se je ob dveh vrnil iz gostilne, se je žena prebudila in ura je dvakrat zakukala: kuku, kuku, on pa, prebrisan kot je bil, je zakukal še devetkrat in žena je naštel, da je prišel domov ob enajstih. Bila je zadovoljna, se obrnila k zidu in spala dalje. Poskusite s kukavico, mojster!« Bombažev je razmišljujoč utonil v dimu svoje zveste pipe.

Urar Kolesce, ki je od jutra do večera sedel v svoji majhni prodajalnici, polni tiktakanja ur, neprestano z urarsko lečo na očesu, si je dolgo belil glavo, zakaj je mojster Bombažev naenkrat kuhan in pečen pri njem. Staciono mu je zagrinjal z dimom, politiziral in z naslado poslušal ure, kadar so bile, ura s kukavico pa ga je naravnost navduševala. Kadar je kukavica kukala in se obenem z glavico klanjala, ji je s prstom dajal takt in govoril: »Dobro delaš, služabnica!«

»Ne bila bi draga, sosed,« je dejal Kolesce in ga pogledal z lečo na očesu. In plačati bi ne bilo treba naenkrat.«

»No,« je rekel Bombažev, »dolgo bi se ne dal siliti. Lep glas ima mrcina:

kuku, kuku!« In to je poizkušal toliko časa, da njegovega »kuku« ni bilo mogoče ločiti od kukavice v uri.

»Če bi jim kdaj ušla, naj kar po mene pošljejo,« je govoril. »Bi jo prišel nadomestovat. Kuku!«

In nekega večera je presenetil oficijala Doklerja:

»Uro s kukavico že imam doma in mi dobro služi.«

In ker je bilo prav tedaj ura osem, je osemkrat zakukal: »kuku, kuku.« Gostje pri drugih mizah so gledali na steno, kje je ura s kukavico, oficijal pa se je smejal, da so mu tekale solze:

»Kar je res, je res, to pa znajo. Človek bi jih od prave kukavice niti ne ločil!«

Pri Bombaževu se je naselil angel miru. Mojster se je vračal ob pravem času iz gostilne, kajti kukavica je kukala vedno enajst.

Vendar sem ga naučila reda,« je premišljevala mojstrova gospa, kadar je naštel enajst in je kukavica utihnila. Gospa Bombaževčeva je bila zadovoljna z mojstrom in s kukavico.

In če se je podnevi oglasilo kukanje, je mojster preko očal pogledal na kukavico in rekel: »I kuš!« Toda to je rekel nežno kot bi gladiil žamet. Še nekolikokrat je mojster pohvalil kukavico, ko se je na vsem lepem pojavil Pri dobrem sodčku z obvezano glavo.

»Kaj se jim je vendar zgodilo, mojster? Kdo jih je tako zdelal?« je vpra-

šal gospod oficijal. Mojster Bombažev je le mahnil z roko, govoriti pa se mu ni hotelo. Toda, ko je načel tretjo steklenico, si je z roko obrisal brke in dejal: »Tako me je izplačala njihova kukavica, gospod oficijal.«

»Res zanimivo, mojster, pripoveduj-te!«

»Bilo je tako: ponoči pridem domov, vse v redu. Kukavica zakuka dvakrat, jaz zakukam devetkrat, to da, računam sam pri sebi, enajst. Toda, ko neham kukati, kukanje ne prestante. Kuku, kuku, kuku, kuka brez konca. Stara sčoi iz postelje, prižge petrolejko in takoj vidi, pri čem je. Zelo previdna ženska! Torej tako, ti bom že dala kukati, jaz ti bom zakukala! Pograbila je uro in že sem jo imel s kukavico vred na glavi. Glava razbita, ura razbita in kukavica, služabnica zlata, je še poslednjikrat zakukala: kuku! Veselje je preč,« je žalostno rekel Bombažev. »Sedaj je pri nas ves dan tiho kot v cerkvi in verjamete, da se mi toži po tem spaku in njegovem kukanju?«

»Hahaha,« se je na ves glas zasmejal gospod Dokler, nato pa se je zamislil in končno dejal:

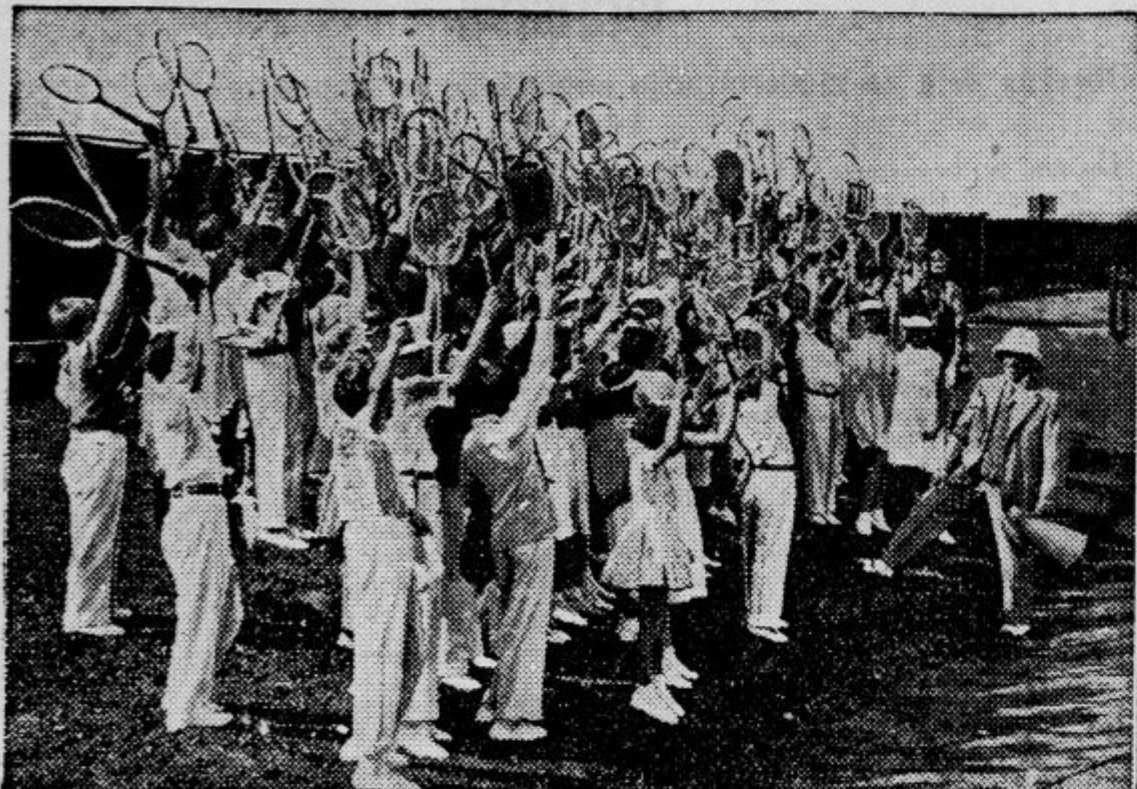
»Kukavica je zakukala dvakrat, vi devetkrat, kdo je tedaj kukal ostalo?«

»To je bilo maščevanje, gospod oficijal. Popoldne sem pretepel fanta in on se mi je, nepridiprav, maščeval. Ko sem odkukal jaz, je začel kukati on, smr-kolin!«

Iz češćine U. B.

DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Ameriška mladina za teniški sport

Navdušena sportna mladina pozdravlja ob priliki otvoritve prvega teniškega turnirja za mladino »bell sport«

Za 600 delavcev 100 hlebov kruha

Kričeč primer delavskega izkoriščanja v sandžaškem rudniku

Beograd, 19. avgusta.

Včeraj je bil ustavljen obrat rudnika »Jarand« v Kaški v Sandžaku. Do ustavitve obrata je prišlo po intervenciji oblasti zaradi pritožb delavcev, ki razkrivajo kričeč primer delavske bede in izkoriščanja. V rudniku so kopali lignit in je bila do zadnjega produkcija zelo izdatna, kajti nakopali so na dan po 30 vagonov lignita, za katerega je bilo še vedno dovolj domačih in tujih kupcev. Mnogi kupci pa dobavljajo redno plačevali in je tako rudnik, ki je last podjetnika Milana Savića in njegovih sinov, prišel v zadrege. Vse te zadrege pa so najtežje občutili delavci, katerim je podjetje že dolgo časa dolgovalo na mezdah.

Rudnik je zaposloval nad šeststo delavcev, ki so prejemali svoje skromne mezde deloma v gotovini, deloma pa v prehrani. Delavcem so od zaslužka odtegovali seveda tudi stamnine za primitivne barake. Mezd v gotovini delavci že dolgo časa niso sprejemali v redu in so morale oblasti že večkrat posredovati, da so dobili izplačano vsaj po en del skromnega zaslužka. V zadnjem času pa so bili vedno slabše oskrbljeni tudi z živili. Tako so predvčerajšnjim med 600 delavcev razdelili kot edino pre-

hrano — 100 hlebov koruznega kruha. Lačni delavci so se zaradi tega silno razburili, upravitelj rudnika pa jim je obljubil, da bodo še tekom dneva dobili več kruha, ki pa ni mogel utešiti niti največje lakote. Lačni delavci so včeraj na vse zgodaj oblegali rudniško pisarno zahtevajoč zaostale mezde. O incidentu je bilo obveščeno sresko načelstvo in je prišel sam sreski načelnik v spremstvu orožniškega poveljnika iz Novega Pazara, da preišče vso zadevo. Iz pritožb, ki so jih navedli delavci, so razvidni kričeči primeri bede. Delavci so tako sestrnili, da so okoliskim kmetom celo čevlje prodajali za kruh in so potem bosi hodili na delo v rove. Oblasti so uvidele, da je pod takimi pogoji delo nemogoče in je prišlo tako do ustavitve obrata. O položaju so bile poslana poročila banski upravi, notranjemu ministru in ministru za šume in rude.

700 strelav na minuto

Poljskemu inženjerju Gonczaruku se je baže posrečilo skonstruirati strojno puško, ki tehta samo 4,6 kg in odda na minuto do 700 strelav. Za izum se zanimajo posebno zastopniki japonske vlade.

Nasilje stavkajočih v Ameriki

Ameriko vojaštvo je primorano uporabljati silo proti stavkajočim, ker napadajo prevoz mleka v mesta

Ponedeljkovske

Blagorodje, stric Boltežar jih pri čaši rujnega, svojim bratcem iz rokava stresa.

Rusovska država je štela v tisti dobi, ko sem se bil jaz pojavil v Peterburgu, okrog sto milijonov duš. Z mojim prihodom se je ta številka seveda nekoliko zvišala. In očitno je bilo nenadoma vse potrebno ukrenjeno, da bi se zavrl val invazije tujega elementa; kajti, dasiravno sem bil veleprijazno sprejet, je trajalo vendarle precej časa predno sem dosegel svojo službeno nastanitev pri gozdarski oblasti. Tako sem čisto neprostovoljno užival nekaj mesecev zlato svobode, da sem lahko na najplemenitejši način zabil svoj dragoceni čas in denar. Marsikatera noč je izpuhtela v večnost pri kartah in nekaterikrat se je že zdnilo, ko so še ženketale polne čaše. Nič ne rečem, najdeš tudi pri nas možakarje, ki se pri cviku res postavijo in tudi pri čaši štajerka so tiči, toda ukoreninjeni narodni običaji, ter splošno nižja temperatura sta tam sploh pripomogla butiljki v družbi do še večjega ugleda kakor pri nas in nemalo kedaj sem naletel med pivci na prave virtuozne v tej stroki. Ampak proti strunemu generalu, bakrenordečemu bradčahu, našega stalnega omizja so bili vsi skupaj klaverni šušmarji.

Ta stari gospod, ki je izza neke bitke s Turki pogrešal gornji del svoje lobanje in se je vselej, kadar se je pojavil pri naši stalni mizi kak tuj gost, z najganljivejšo odkritosrčnostjo opravičeval, da se na žalost tudi pri mizi ne more odkriti — je imel navado, da je vedno med jedjo izpraznil par steklenic močnega žganja, za zaključek pa še butiljko araka — po okoliščinah je včasih tudi še parkrat, da capo zahteval, če je namreč baš tako nanoslo — ali vkljub vsemu ni bilo zapaziti na njem niti trohice pijanosti... Ne verjamete?! — Ne zamerim vam, gospoda moja, tudi jaz nisem verjel, tudi za zadevo tolmačil, dokler nisem nekoč, rekel bi čisto slučajno pogruntal skrivnosti tega čudnega pojava. Imel je namreč general navado, da je od časa do časa svoj klobuk malo privzdignil. To sem bil že prej večkrat videl, ne da bi iz tega sklepal kaj hudega. Da mu je bilo od tolikega žganja čelo vroče je bilo vendar več kot naravno in da je skušal to ozračje razčistiti, menda nič manj. Po dolgo-trajnem, bistrem opazovanju sem pa končno dognal, da je s klo-

bukom vred privzdigoval tudi nekakšno — na klobuk pritrjeno — srebrno ploščo, ki mu je služila namesto v turški vojski izgubljenega kosa lobanje in da je pri taki priliki vselej izpuhtela — v obliki majhnega oblaka — vsa sopara zavžitega alkohola. Tako je bila hipoma rešena mučna zagonetka.

Zaupal sem to odkritje nekaterim izmed svojih dobrih prijateljev in ker smo bili baš lepo zbrani pri večerni zabavi, sem se kar takoj ponudil, da svojo trditve tudi s poskusom dokazem. Stopil sem tedaj s svojo pipo za generalov hrbet in v trenutku, ko je on privzdignil klobuk, sem takole, kakor slučajno, prižgal s koščkom papirja dvigajoče se pline. In tedaj, gospoda moja, se nam je nutil ne le docela nov, temveč tudi izredno lep prizor. Skrivnostna meglica,

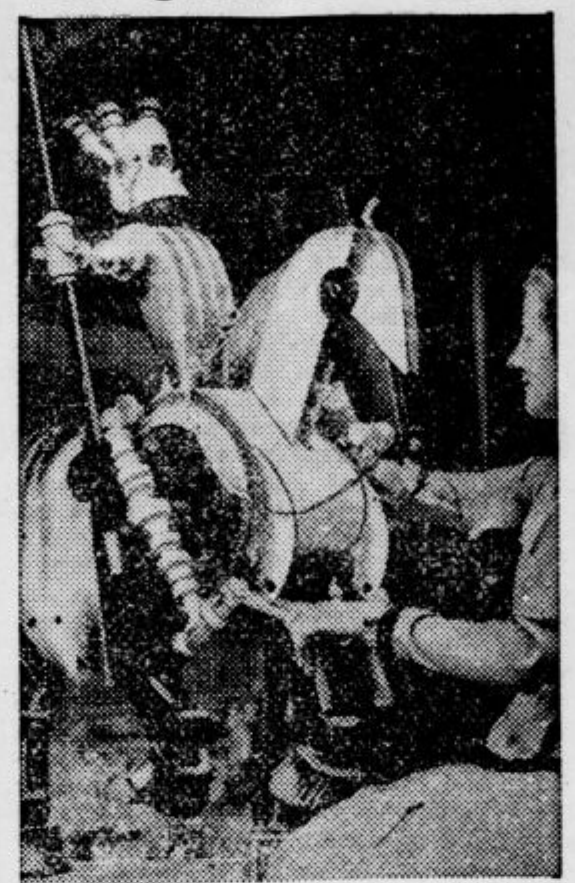
Dolgočasni tekač

Lani v maju se je oženil znani finski tekač Nurmi, ki je nekaj časa veljal za najboljšega tekača na svetu. Ta zakon se bo, kakor zdaj poročajo iz Helsinkov, razbil.

Gospa Nurmi zahteva ločitev od svojega moža enostavno zategadelj, ker sta njuna »temperamenta nezdružljiva«. Previdno pristavlja, da sicer še vedno ljubi Nurmija (ali njegove dohodke), da pa pomeni zanjo takšen mož dolgočasnega partnerja posebno še, ker je zelo plašljive narave. Nurmi je namreč zelo molčeč človek in mu »nedostaja beseda«, da bi se z ženo pomenil o stvareh, ki jo zanimajo.

Nurmi je baže pristal na ločitev in je izjavil, da bo stopil med profesionalne tekače ter se bo že v kratkem pomeril s francoskim tekačem na dolge proge La-doumegejem.

Don Quichotte — robot

Na veliki radio razstavi v Londonu kažejo tega fantastičnega robota, čigar mehanizem je tako nasproten liku, ki ga predstavlja

Konec beneških gondol

Starejši ljudje si težko predstavljajo Benetke brez gondol in gondolierjev, toda poznavalci sodobnih Benetk pravijo, da v mestu lagun kmalu ne bo ne duha ne sluha o gondolah.

Podjetniki, ki jim je doslej promet z gondolami donasal obilico denarja od tujkega prometa, so začeli opuščati vožnje z ladjicami po lagunah. Posel gondol prevzema polagoma motorni čolni. Ladjedelnice, ki so izdelovale gondole, so skoraj popolnoma ustavile svoje delo. Pravijo, da niso le-to spravili v promet niti enega novega vozila starega kova.

Motorni čolni bolj in bolj izpodirva romantično gondolo, ki je že danes zapisana na smrti in bo kmalu našla svoj zaslužni kotiček v muzeju.

Štirje milijoni madžarskih imen

Budimpeštanski »Nemzeti Ujsag« priobčuje razgovor s predsednikom za pomadžarjenje imen dr. Zoltanom Lengyelom, ki pravi:

Polovica prebivalcev Madžarske, t. j. 4 milijoni ljudi imajo deloma popolnoma tuja, deloma le napol madžarska imena. Dva in pol milijona madžarskih državljanov, ki so po materinskem jeziku Madžari, pa imajo še vedno tuja imena.

Sele v devetdesetih letih se je na Madžarskem pojavila težnja za pomadžarjenjem imen. Zda se bliža madžarizacija v orožništvu svojemu koncu. V letošnjem decembru ne bo na Madžarskem nobenega orožnika z nemadžarskim imenom. Madžarizacija pa tudi uspešno napreduje pri pošti in železnici. Odslej bo vlada v Budimpešti skrbela, da se temeljito pomadžari vsako leto najmanj 100 tisoč imen in v 40 letih ne bo na Madžarskem nobenega tujega priimka.

Skavti kot Indijanci

Skupina ameriških skavtov v indijanskih oblačilih

Več ritmike, več plesa!

Obiek pri ge. Katji Delakovi.

Ga. Katja Delakova, ki je lani z nekatereimi prav lepo uspešnimi nastopi obrnila nase pozornost naše kulturne javnosti in

in se je s par večeri v Delavski zbornici izkazala tudi kot odlična učiteljica plesne umetnosti, je šla potem za malo časa v zatišje. Zdravstvene razmere ji niso dopuščale, da bi aktivno živela v svoji umetnosti, pa se je ta čas izživljala v smovanju velikopoteznih načrtov za bodočnost. — Povečala me je v svojo delavnico v novi Dukičevi palači ob Gajevi ulici, kjer si je uredila tudi lastno, moderno opremljeno plesno dvorano. V eni najlepših, najbolj umetniško drzno mebliranih sob, kar jih premore Ljubljana, se je razvil kratek, prijeten pomenek. Ga. Delakova se je v zadnjem času pripravila na nove umetniške pohode. Najprej je zasnovala originalno, grandiozno plesno — literarno študijo »Cesta« — program, ki na čudovit način spaja v sebi plesne in peeniške, igralske in glasbene elemente in s katerim poide po vsej priliki gostovat tudi v inozemstvu. Za doma, za Ljubljano, pa je pripravila novo šolo ritmične gimnastike in umetniškega plesa, ki bo odprla prihodnje dni. O ritmiki in o plesu mi je pripovedovala na svoj znani, preprosti, iskreni način.

— Kako radi se otroci gibljejo, kako radi »norijo«! In kako veseli in zdravi so pri tem. Da človek z leti odedeli in okori, ni nobena nujnost, temveč je samo posledica tega, da se premalo gibljemo. Človeško telo bi bilo lahko najlepše od vsega, kar premore narava. Kako radi občudujemo kipe starih Grkov, pa vendar si nič ne prizadevamo, da bi jim postali enaki. Večina izmed nas živi povprečnjaško življenje brez vsakega pravega smisla. Delo, ki prinaša le malo ugodja in zadovoljstva, jesti in pitje zabava — tako teče življenje, ki ga samo tu pa tam prekine kot majhna senzacija kakšna bolezen. Vse preprosto smo bolni in vse preveč izmed nas jih je bolnih. Toda največ boleznij je takšnih, da se jim lahko izognemo, samo volje nam manjka tako oblikovati življenje, da bo v resnici postalo življenje in da bomo postali zdravi, veseli in lepi. Zato je pač treba gimnastike.

Ples je seveda nekaj drugega. Ples je samo telesno v zvezi z gimnastiko. Plesalec mora sicer biti dober gimnastik, toda dober gimnastik še ni plesalec. Vsako lahko in bi moral vežbati svoje telo, toda pri plesalcu je gib izraz čustva. Tega čustva ne dra-

mijo v človeku kake nadzemelske moči, to je čisto človeško čustvo in sprejema vtise iz jake izgubljenega otroka, od tipajoče boje slepeca, iz žuljavih delavčevih rok. Na to čustvo vplivajo ritem, melodija, barva glasu glasbenega dela, nanj vpliva harmonija barvnih akordov, ki jih zazreš v sebi ko poslušas pesem. To je globoko, silno lepo čustvo. In to čustvo lahko postane cela skala čustev, bol in radost, življenje in smrt, ljubezen in vera. — In kadar se človek »topi« v ples, mu pogosto pride prav tako, kakor da bi se vse njegovo bitje spuščalo k zemlji, čisto v zemljo. M.

Zanimiva publikacija o sodobnem hotelu

V drugi polovici avgusta izide posebna številka naše odlične strokovne revije »Arhitektura«, ki bo posvečena samo hotelstvu. Ta revija, ki je doma še premalo znana, ima v inozemstvu že svoj sloves, kajti nad 60 inozemskih strokovnih revij jo redno registrira in obilo številik gre v inozemstvo na naslov stalnih naročnikov. Avgustova številka bo imela prav zanimivo in bogato vsebino. Uvodni članek bo razpravljal o sodobnem hotelu v Nemčiji, Ameriki, Franciji, pri čemer se bo posebno poudaril splošni evropski tip hotela (alpski in obmorski tip). V reviji bodo priobčeni številni načrti obstoječih domačih hotelov, gostlin in kavarn ter vzorni projekti in načrti zgradb v bližnji bodočnosti. Nadaljnji članki bodo obravnavali specialno notranjo ureditev hotelov, elektrotehničnih in signalnih naprav, kopalnic itd. — Posebna pažnja bo posvečena modernemu komfortu. Poseben članek bo postavil paralelo med našimi in inozemskimi hoteli. Članki bodo izpod peres odličnih naših strokovnjakov arhitektov, kakor so gg. Fatur, Spincič, H. Hus, Mesar, Platner, Tončič, Dubový, Prijevič, Mattanovich, Manda, Vidaković in dr.

Opozorjamo naše tujsko-prometne interese na to izredno valžno številko, ki jim bo nudila obilo pouka in dala smernice za njihovo bodočo gradnjo. Priporočamo, da se na to revijo naroče ter da po možnosti objavijo slike in opise svojih objektov v tej posebni številki. Vsa vprašanja je nasloviti na uredništvo revije »Arhitektura« v Ljubljani, Gajeva ul. 9. A. V. P.

Pri železniških težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagneju k bluvanju učitne 1—2 čaši naravnega »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavi. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo potoovati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vsaki lekarni, drogeriji in vseh specerijskih trgovinah.

Pristopajte k Vodnikovim družbi

dvigajoča se nad generalovo glavo se je v tem trenutku spremenila v krasen ognjen stolp... Ostanek vinskih duhov pa, ki se je še lovil med lasmi pod klobukom, je v najlepšem modrikastem plamenu tvoril nimbus, kot si lepšega in sijajnejšega pri največjem svetniku misliti ni moglo.

Moj eksperiment seveda ni mogel generalu skrit ostati. Pa ne da bi se bil mož radi tega kaj razburjal, kaj še — nasprotno: Zdelo se je celo, kot da mu ves špas nekako laska, kajti nam je ta eksperiment, ki mu je do takega ugleda in slovesa pripomogel, še večkrat ponoviti dovolil.

Sploh bi bilo — po mojem skromnem mnenju — namesto večne domine, tombole, šaha in drugih dolgočasnosti uvesti tudi take družabne igre. Kajti ne morete si predstavljati, koliko veselih ur smo ob takih prilikah doživljali. Vendar za enkrat vse to raje preskočim, ker vam nameravam povedati še različne lovske zgodbe, ki se mi zde mnogo bolj čudovite in morda še zabavnejše.

Lahko si mislite, gospoda moja, da sem se z pajdaši, ki so velik, obširen lovski revir res obračali, kaj dobro razumel. Z mirno vestjo lahko trdim, da so mi ti dnevi ostali v najlepšem spominu — bodisi radi prijetne spremembe v razvedrilu, kakor tudi radi neverjetne sreče, ki mi je stala ob strani ob vsakem še tako trapastem početju.

Nekega jutra, na priliko, vidim skozi okno svoje spalnice, da je velik ribnik — v neposredni bližini — takorekoč posut in natrpan divjih rac, fazanov, gosi in druge perjadi. Kakor bi trenil, potegnem puško iz kota, planem na vrat na nos po stopnicah in v naglici treščim z glavo ob rožance s tako silo, da so se iz oči kar iskre kresale. Toda to me ni v moji lovski strasti prav nič zadrževalo. Skokoma sem bil pri lovi in kaj kmalu sem prišel do strela, ali ko nastavim puško, doženem v svojo nemalo jezo, da se je zaradi silnega sunka v rožancih kresilni kamen s puške stresel... Kaj storiti? Časa ni kazalo izgubljati! K sreči se domislim, kaj se je bilo pravkar zgodilo z mojimi očmi. Pripravim torej ponvičko, natresem primerno količino smodnika, namerim puško na divjo perjad in — ena dve tri — uplilam z vso silo s pestjo po svojem čelu. Krepek udarec je povzročil isker dovolj, da se je vnel smodnik ter sprožil puško... In tako, gospoda moja, sem zadel pet parov rac, štiri kljunače in en par krasnih fazanov. Da, prisotnost duha je duša možatih činov. Če na primer vojakom in mornarjem prav ta vrlina mnogokrat pripomore do njihovih uspehov, tedaj moremo reči, da se ima tudi lovec neredko edino le njej zahvaliti za svojo — takozvano — lovsko srečo.

Sportna nedelja

BSK vodi

Po večerašnjih treh državnih prvenstvenih tekmah je prevzel vodstvo BSK, ki mu s 15 točkami sledita Hajduk in Gradjanski — Situacija se čisti ...

Ljubljana, 20. avgusta.

Državno prvenstvena tabela se je danes spet — če ne računamo več večerašnje srečne zmage Jugoslavije nad Vojvodino — izpopolnila s tremi rezultati, več ali manj pričakovanimi. V Beogradu sta se spoprijela domača nasprotnika, BSK in BASK, pri čemer se je BSK temeljito revanžiral za svoj prvi poraz in se s to zmago v enajstih tekmah s 16 točkami povzpela na vodstvo tabele. V Zagrebu je Hask odigral že tretjo zaporedno tekmo na domačih tleh, in sicer proti ošiški Slaviji in tudi to z visoko razliko odločil v svojo korist. S to zmago je prekosil Jugoslavijo in se usidral na šesto mesto v tabeli. V Splitu je imel Hajduk v gostih zagrebško Concordijo, ki mu je morala z minimalno razliko odstopiti obe točki. Po današnjih tekmah se je samo vrstni red spremenil v »gornji hiši«, kjer je sedaj slika naslednja:

	BSK	11	7	2	3	33:14	16
Hajduk	11	7	1	3	21:10	15	
Gradjanski	14	7	1	6	22:22	15	
Bask	14	6	2	6	32:31	14	
Concordia	11	6	1	4	24:11	13	
Hask	11	6	1	4	25:13	13	
Jugoslavija	10	5	0	4	17:20	12	
Primorje	12	4	3	5	24:27	11	
Vojvodina	12	2	3	7	14:33	7	
Slavija S.	11	2	2	7	18:31	6	
Slavija O.	11	2	2	7	12:30	6	

V naslednjem podrobnosti:

Hask : Slavija (O.)
6:0 (4:0)

Zagreb, 20. avgusta.

Hask je v današnji prvenstveni tekmi zaigral zelo lepo, nenavadno prodorna pa mu je bila napadalna vrsta. Igrala je zelo koristno in si je že v prvem polčasu zagurala štiri gole, izmed katerih je zabil Medanić 2, Petrak in Kanogajec pa po enega. Po odmoru je Medanić povisal razliko še za dva gola. Slavija se je dobro in fair branila, vendar je bila proti izboru razpoloženemu Hasku brez prave moči. Tekmo je sodil g. Ames iz Beograda.

Hajduk : Concordia
1:0 (1:0)

Split, 20. avgusta.

Pred 2.500 gledalci in pod vodstvom sodnika Mike Popovića iz Beograda se je danes odigrala prvenstvena tekma med Hajdukom in Concordijo, ki jo je z edinim golom odločil Hajduk zase. V 19. min. prvega polčasa je dobil po lepi kombinaciji Lemešić in Benčić žogo prosti Lin, ki jo je poslal mimo Demića v mrežo. Igra se je pozneje menjavala zdaj na tej zdaj na oni strani, toda nobeno moštvo ni moglo več do uspeha. Sodnik g. Popović je bil v splošnem dober, vendar je parkrat grešil glede ofsajdov.

BSK : Bask 4:1 (2:1)

Beograd, 20. avgusta.

Današnji tekmi za državno prvenstvo med BSK in BASKom je prisostvovalo okoli 4000 gledalcev. Tekmo je sodil g. Kap iz Sarajeva. Zmaga BSK je bila popolnoma zaslužena, da si BASK v začetku igre precej nevarno napadal in tudi prešel prvi v vodstvo. Igra je bila živahna in napeta, toda v splošnem fair.

Tekma — brez koristi!

Slaba igra dveh »izbranih« podsaveznih timov. — Tipičen primer, kako ne gre prirežati takih tekem iz — zadrege!

Ljubljana, 20. avgusta.

Vodstvo našega nogometnega podsaveza je hotelo nadoknaditi opuščen obveznost in porabilo prost termin za prireditve po dolžnosti v prid olimpijskega fonda. V resnici pa je efekt prireditve ta, da nima olimpijski fond nobene koristi od nje, pač pa je podsavez utrpel par stotakov škode. Poleg tega pa se je tudi s čisto sportne strani pokazal nedostatek v obliki nediscipliniranosti nekaterih igralcev, ki podsavezno poziva niso vzeli z resne strani in se mu niso odzvali. Tako bo podsavez moral ukreniti vrh vsega še primerne korake v zaščito svoje avtoritete!

Črno-beli : modri 5:3 (2:2)

Črno-beli so nastopili v postavi: Logar-Hassl, Bertoncelj I.—Zemljak, Slamič, Boncelj—Skrajnar, Lah, Bertoncelj II., Jež, Zemljak.

Sestava modrih pa je bila: Starec—Ice, Belak—Košena, Sočan, Pišek II.—Šlamberger, Janežič, Svetič R., Mokorel, Pfeifer.

Napak je bilo čez to, da se moštvi nista objavili v naprej. Dočim so črno-beli nastopili v že naprej določeni postavi, z izjemo Skrajnarja na desnem krilu, ki je vstopil na mesto odsotnega Juge, je postava modrih pretrpela močnejšo metamorfozo. Za odsotna branilca Svetica in Bergeza sta igrala Ice in Belak, Slaparjevo mesto pa je zasedel Mokorel.

Tako pripravljeni moštvi seveda nista nudili najboljšega, kar premore Ljubljana v nogometu, in se je ta hiba tekem igre močno izražala. Modri so bili sestavljeni iz sicer dobrih poidevcev, kot celota se pa niso mogli uveljaviti več kot en polčas. Več sreče so imeli v tem pogledu črno-beli, ki so bili že a priori bolj homogeni na svojem izvoru, potrebovali pa so kljub temu dolgo, da so se pokazali pozitivne.

Igra je bila povsem v stilu prireditve, nekateri so se pokazali z ambiciozno strani, drugi, in to večina, so stvar vzeli bolj zlahka. Kot formacija je bila najboljša desna stran modrega napada, le žal, da je Janežič sam »eno-no«.

Gole so dali po vrstnem redu: Zemljak, Janežič, Janežič, Slamič, Bertoncelj II., Svetič, Lah in Zemljak.

Sodil je g. Jordan dobro.

Mariborski nogomet

Rapid : Maribor 3 : 1 (0 : 1)

Maribor, 20. avgusta.

Na igrišču SK Rapida se je vršila gornja prijateljska tekma, ki se je končala z zasluzeno zmago Rapida. Tekma je bila zelo zanimiva in napeta. Maribor je bil sicer v prvem polčasu v premoči, v drugem pa je vidno popustil. Rapid je imel najboljše moči v obrambi, Maribor pa med krilci. Med tekmo je prišlo do burnih incidentov med obinstvom. Tekmo je sodil g. Jančič v splošnem dobro.

V predtekmi je rezerva SK Maribora porazila rezervo SK Rapida z 1 : 0 (1 : 0). Dopoldne sta odigrali mladini Rapida in Zeleničarja tekmo za mladinski pokal medklubskega odbora, ki se je končala neodločeno 2 : 2 (2 : 2).

Celjski nogomet

Celje, 20. avgusta.

Na Glaziji je dopoldne kombinirano moštvo SK Celja zmagovalo nad rezervno voja-

škega moštva 39. pešpolka s 5 : 4 (1 : 1). Pred odmorom so bili vojaki, po odmoru pa igralci Celja boljši. Popoldne je SK Olimp zmagal nad SK Celjem z 2 : 1 (1 : 0). V tej prijateljski tekmi je nudil Olimp bolj smotreno igranje kot moštvo Celja, ki je bilo zelo neenotno in neodločno. Tekmo je sodil g. Ochs objektivno in točno. Gledalcev je bilo 950.

Ostale nogometne tekme

Dunaj: Admira : Rapid 4:3 (1:2); Libertas : Amateure XXI 5:2 (3:1); Wacker : Weisse Elf 3:2 (3:1).

Temešvar: Crisana : Ferencvaros (Budimpešta) 3:1 (1:0).

Budimpešta: Ujpest : Kispet 4:2.

Brno: Zidenice : Vienna (Dunaj) 2:2.

Berlin: Hertha : DFC (Praga) 3:2.

Leipzig: Sp. V. Fürth : III. okraj (Budimpešta) 5:3.

Praga: Kladno : Slavija 5:2.

Urfahr: Sp. V. Urfahr : Salzburger AC 8:2.

Innsbruck: Lustenau : Innsbrucker AC 4:1.

V Splitu nam gre slabo

Na meddržavni plavalni tekmi z Madžari nam je prvi dan prinesel sama razočaranja — Madžarska vodi

Split, 20. avgusta.

Na meddržavnem plavalnem tekmovanju med Madžarsko in Jugoslavijo je prinesel prvi dan našemu plavalnemu sportu sama razočaranja.

Če ne bi bili waterpolisti pokazali brzoprimerne požrtvovalnosti in odnesli z ozirom na svoja izredno močnega nasprotnika častnega rezultata, bi bil za nas prvi dan mitinga dan popolnega neuspeha. Stodostotno krivdo za te rezultate nosi JPS obremen s prirediteljem Jadranom, ki se je to pot pokazal, da je popolnoma nesposoben organizirati tako tekmovanje. Dočim je Jadran zavolj tehnične stran tekmovalca, ki JPS napravil nepopravljivo napako pri sestavi reprezentance, še bolj pa pri tem, da se ni briga za kondicijo tekmovalcev, ki so v Splitu prepuščeni samim sebi in brez vsakega nadzorstva. Ob napovedani uri je bilo plavalističnega Jadrana še skoraj prazno, pozneje pa se je tribuna napolnila, tako da je tekmovalce spremljalo okoli 2.000 gledalcev. Motil bi se pa, kdor bi mislil, da so imeli naši tekmovalci v publiko zaveznika. Publika je navijala samo za splitske plavalce, ostalim našim reprezentantom pa se je pokazala vse prej kot naklonjena. Godba je nato zaigrala madžarsko in jugoslovensko himno, goste je pozdravil v imenu JPS podpredsednik ing. Švabič, za madžarski savez pa se je zahvalil vodja ekipe Jonas. Nato se je začel s polurno ekipo razvijati spored.

1.500 m prosto

Ta disciplina ni bila na programu dvomatcha in je za obe reprezentanci nastopila samo po en tekmovalce. Nas reprezentant, državni prvak Bončić, nas je zastopal zelo slabo in je podlegel Madžaru za celih 60 m.

1. Lengyel (M) 22:04,6; 2. Bončić (J) 22:57.

100 m prosto:

Na startu so Madžari zahtevali, da se mora tekmovalci v predpisanih trikotjih, ki jih naši tekmovalci niso imeli pripravljenih. V naglici so si trikotje izposodili, kar je bilo usodno zanje. Do 40 m je vodil še Wilfan, na obratu pa je bil že Csik prvi v dosti slabem času 28,6 (Wilfan je plaval na Sušaku 50 m 27 sekund). Na drugem delu proge je Wilfan še bolj popustil, medtem ko se je Senjanović trudil, da bi obratunal s Szekelyjem, kar pa mu tudi ni uspelo. Rezultati so izredno slabi.

»Jugoslavenski sport 1933«

Savez sportnih savezov (SSS) je izdal sportni almanah za 1. 1933, priročnik, ki smo ga že davno potrebovali.

Dolgo je trpelo, preden smo v našem sportu našli forum, ki je posvetil propagandi in organizaciji celotnega jugoslovanskega sporta temeljitejšo skrb. Letos je med drugim propagandnim delom izdal SSS (savez sportnih savezov) bogat priročnik z vsemi podatki o dosežanih razvoju našega sporta, ki so bili zdaj raztreseni po raznih arhivih ali pa celo samo po časopisnih rubrikah. Na 160 straneh žepnega formata je urednik knjižice, znani sportni delavec in glavni tajnik SSS Hrvoje Macenović obdelal s sodelovanjem raznih sportnih delavcev iz najvažnejših sportnih eridiš države razvoj v vseh sportnih panogah.

Prvo mesto je v pestri vsebini odrejeno organizaciji SSS in olimpijskega odbora, nato pa se vrsti podoben pregled v razvoju in stanju posameznih panog: nogometu (z navedbo podsavezov, klubov, prvakov, reprezentančnih rezultatov in igralcev itd.), tenisu, hazi, table-tenisu, golfu (omejen samo na Zagreb), hockeyu, kolesarstvu (savez je koturški, panoga pa še zmerom biciklistika), motosportu, avtomobilistiki, avijaciji, gimnastiki, atletiki (moški in ženski ločeno), rokoborbi, boksu (šakanje je dobro, toda ni udomačeno!), veslanju, jadrnanju, plavanju, sabljanju, jahanju, smučanju itd. V uporablja g. Macenović se zmerom omo nesrečno »skijanje«, ki ga trebimo od takrat, odkar so »a uvedli v Zagrebu, je že več kot nepotrebno. SSS bi moral biti o nazivu posameznih panog že docela na jasnem!

Knjižica vsebuje razen obilice števil, rekordov, podatkov o pomembnih sportnih dogodkih itd. tudi nekaj načelnih člankov o sportu. Razen tega je med besedilo vrščenih nekaj slik visokih predstavnikov naših vrhovnih sportnih forumov; žal slike — menda zaradi papirja — niso najbolj jasne. Silčen almanah ob SSS v bodoče izdajal vsako leto, ki ga bo v bodoče sem in tja gotovo še izpopolnil. Vseka.or je prva izdaja zelo potrebna in dragocena novost,

10. Praprotnik Stanko (Kol. dr. Zarja) 5:44.

Dirkač Verhovnik je imel kar dva defekta, sicer bi bil gotovo dosegel boljši uspeh; v splošnem je bilo malo defektov in se je dirka pod spretnim vodstvom gg. Pelca, Kepeca in Gorjanca izvršila v najboljšem času in brez vsake nezgode.

Prehodni pokal »Ogrinova« spominske dirke je prejel g. Franc Abunar v trajno last.

Značaj in delo

Vsak človek, bodisi moški ali ženska, ima pri izbiri dela svoje posebne težnje, ki ustrezajo strukturi njegovega značaja. Te težnje so pa pri ženski še bolj značilne kakor pri moškem, kajti zadnja desetletja se je žensko življenje v mnogih pogledih izpremenilo glede na njen položaj v družbi, v družini in v odnosu do moža. To ima nujno za posledico, da se izpreminja tudi ženska duševna struktura: njen značaj, njene težnje, njeno gledanje življenja se močno razlikuje od vseh teh komponent, kakor jih je očitovala žena iz preteklega dobe. Gotovo je, da je današnja žena manj ženska v primeri s prejšnjo, zlasti če razumemo pod tem atributom bojazljivost, nesamostojnost, omejenost, neodločnost, telesno in duševno slabost — same lastnosti, ki so krasile ženo iz dobrih starih časov. Današnji položaj žene zahteva od nje, da se teh lastnosti čimbolj temeljito znebi, hote ali neho. Ker mora danes žena v borbi za delo in plačilo slediti moškemu, je kaj naravno in razumljivo, da si je navzela nekatere moške lastnosti, ki so bolj prikladne za življenjsko borbo kakor pa njene prejšnje lastnosti. To pa gotovo ne more vplivati na tisto, kar je v njej elementarno ženskega.

Kakor je danes vse življenje v prehodnem štadiju, tako tudi pojav nove žene še dolgo ni završen. Zaradi tega srečavamo najrazličnejše ženske tipe, ki se uveljavljajo v svoji okolici na različnih način. Posebno dolno stopi v ospredje njihov značaj pri izbiri svojega življenjskega smotra, svojega delokroga, pa tudi način, kako se v tem delokrogu uveljavijo. Vnaprej je treba pripomniti, da danes ni močnega brezpogojno soditi človeka po tem, kakšno delo si je izbral, kajti danes igrajo pri izbiri poklica bodisi pri moškemu, še bolj pa pri ženski, najrazličnejši momenti, od katerih je najvažnejši materialni položaj staršev. Pri ženskah pride pa v poštev še dejstvo, da so se danes poklici razdeljeni na moške in ženske. Pri vseh panogah manualnega dela je tako, da opravljajo tako zvano kvalificirano delo moški, nekvalificirano delo pa ženske. Istotako je po uradih in navadi, da so na podrejenih mestih ženske, tudi kadar gre za enako izobrazbo. Neglede na to razdelitev pa velja v splošnem, da spadajo vse vrste potrebnih in skrbstvenih poklicev (bolniške strelčice, oskrbne sestre, gospodinje, pomočnice itd.) v področje ženskega dela, proizvodnja in uprava dobrin pa v področje moškega udejstvovanja.

Kdor hoče torej dobiti vpogled v značaj na podlagi izbire poklica, doseže to edino pri mladih dekletih, dokler so še v šoli, na podlagi njihovih samostojnih želja. Take poizkuse pogosto naredi že osnovnošolski, pa tudi srednješolski pedagogi. Upoštevati je treba, da so te izjave pogosto izraz težnje po boljšem življenjskem standardu, kakor ga vidi in občuti otrok pri svojih starših. A ne glede na to, te želje otrok mnogo povedo tudi glede na njihov značaj. Pri deklicah se prav izrazito kažejo razlike med onimi s čisto ženskimi značajem in onimi, ki imajo v svojem značaju več ali manj moških potez. Vemo, da se ista mešanica lastnosti kaže tudi pri moških. Mlađe deklice bi bile skoro vse rade matere, pri večjih se pa že opazi dolocna razlika v težnjah. Bolj izrazito ženski tipi se odločijo po večini za učiteljske in profesorice, moško usmerjeni tipi pa kažejo mnogo več ambicije, težnjo za takim delovanjem, kjer bi se uveljavili, komandirali. Pozneje, seveda večina ljudi zagradi za oni poklic, ki mu nudi čim bolj in čim prejšnjo eksistenco ne glede na vse drugo. Tudi nadarjenost nima posebne vloge, saj vemo, da se more kupiti z instrukcijami.

Prav zaradi tega, ker danes človek ne more slediti svojemu nagnjenju pri izbiri delokroga, je zelo važna zanj ona lastnost, ki mu omogoča, da se more vživeti v svojo delokrog in v svojo okolico: to lastnost bi lahko imenovali realnost. Realen človek se razmeroma z lahkoto odprave smotrom, o katerih je sanjal, ter se prilagodi novim nujnostim življenja. Tak človek bo vedno razmeroma dosti dobro izpolnil svoje mesto v življenju in bo tudi zadovoljen. Če glede na to lastnost opazujemo ljudi, pridemo do zaključka, da so ženske bolj realne kakor moški. Malokatera si zastavi višji smoter, kakor ga more doseči. Še največ ambicioznosti kaže meščanska ženska pri izbiri svojega moža, od katerega zahteva čim višjo družabno pozicijo. Toda pri svojem delu se izkaže ženska izredno prilagodljiva. Ta lastnost izhaja iz njene tradicionalne podrejenosti, a ji danes marsikaj prav pride. V današnji krizi je ženska večkrat primorana menjati službo. To je zanj mnogo lažje kakor za moškega. Z lahkoto se privadi ne samo v taki službi, ki zahteva enake spretnosti kakor prejšnja, temveč se prilagodi tudi povsem novim zahtevam. V njen prilog je tudi dejstvo, da večina vrst dela ne zahteva toliko razumske poglavitve, temveč pridnosti. Tu pa ženska nedvomno

prednjači moškemu. To moremo ugotoviti zlasti danes: koliko bolj se brezposelne ženske potrudijo, da dobe kakršnokoli delo, kakor pa moški! Brezposelna ženska prime za vsako, tudi najhujše delo, pa če ga tudi ni nikdar izvrševala; moškemu je to mnogo težje. Koliko je danes žensk, ki na vseh koncih iščejo zasluzka, ki opravljajo vsa mogoča dela, samo da prežive svoje otroke in moža!

Noben vpliv ne oblikuje človeškega značaja močnejše kakor delo. Ženin značaj se je začel prav tedaj preoblikovati, ko je izpremenila svoj delokrog, ko je prenehala biti samo gospodinja. Gotovo pa je tudi, da posebnosti poklica vtisnejo svoj pečat vsakemu človeku. Učitelja in učiteljice prav gotovo karakterizirajo lastnosti, ki jih uradnik in uradnica nimata; zato pri teh dveh stopajo v ospredje zopet druge specifične lastnosti. Pomislimo samo na advokate, kako izrazito advokatske so njihove lastnosti! In tako dalje. Zato je prav neumestno ob vsaki priliki govoriti: no, se ji pozna, da je to in to. Vsakdo nosi posebnosti svojega stanu s seboj, zlasti če se mu je izročil z vso dušo.

Človek si bo pa šele takrat lahko izbral svoj poklic po svojih težnjah, kadar bo na svetu tako urejeno, da ne bomo drug drugemu na poti, ko ne bo več treba, da je »človek človeku volke«, kakor je to danes.

Iz akvaristove torbe

Vožnja po gornji Ljubljani

Poletno popoldne. Sonce stoji na jugozapadu. Ljubljanski vrh obsenča že del borovniške kotline in tudi griček Sv. Trojice na Vrhniki pokriva s svojo senco njive in polja na vzhodnem območju, kakor da bi jih hotel zaščititi pred pekočimi solničnimi žarki. Sredi Ljubljane plava čoln. Noben vetrč, nobena sapica ji ne zakodra gladine, samo čoln, ki se premika proti Vrhniki, podi pred seboj široke valčke, ki stremijo v loku k obema obalama. Voda kakor da bi bila olje. Tu in tam štrle iz Ljubljane vršički poudnih distavcev, večina je pa pod vodo, ker sta Grubarjev kanal in Ljubljanska zajezena in 1 m nad normalo. Čoln zavije k mestu, kjer je obal malo poplavljen in kjer štrle vršički trave iz vode. Tam se ustavi in — akvarist začne zaje-mati.

Po vsakem zajemu lovi ribice s čašo iz mrežice. Majhnega 2 cm dolgega pisanca s črno prugo v sredini bokov, ploščatega pedzdirka, vitko, na hrstu temnozeleno zelenico, pisanko s črnim trakom in dolgo rodrepro plavutjo, tenkega podolgovatega podustno platnico, majhnega klena in kleniča in mičnega glavačka (kapeljna). Po uspelem lovu se napoti dalje in kmalu zagleda dno v sredini Ljubljane. Pripel je do one plitvine med Kominom in Verdrom, ki so jo narodi starega veka uporabljali za prehod in ki je okoli 400 korakov dolga. Računano od Komina začne pri dveh kosatih drevesih, ki stoje na levi obali, injenja na višini, kjer se vlivata v Ljubljano Crna mlaka na desnem, Zrnica pa na levem bregu. Pri navadnem vodostanju je globina na tem mestu 160 cm, pozimi je pa voda tako plitka, da sega na nekaterih mestih samo do kolen. Tam so našli ljudje razne predmete vojne opreme raznih narodov. Sulice, oklepe, loke, puščice Germanov, Hunov in Rimljanov, ki so uporabljali to plitvino za prehod svojih krdel. In dalje se premika čoln. Na desni obali se z znatno brzico vliwa širok in globok potok Bistra, ki prihaja pod zemljo iz cerkniške kotline. Na izlivnem delu je dno posejano s širokimi listi pljučnikov ali rumenih lokvancev, katerih listi so na kratkih stebelci, kajti globoka tekoča voda jim ne dopušča, da bi prišli do gladine. Razmnožujejo se po koreninah, ki plezajo v ilovnatem dnu. Malo višje nad Bistrom priteka, tudi k desni obali, potok Libija, ko se je pod skalami, globoko pod zemljo prelila iz cerkniške kotline. Ostali izvori pri Vrhniki, ki tvorijo Ljubljano, pa ne prihajajo iz cerkniške temveč iz planinske kotline in so vode Unca, kar so svojočasno ugotovili z rdečo barvo, ki so jo vili v vode cerkniške in planinske kotline.

Te ugotovitve sta se udeležila znani ihtiolog, žal že pokojni profesor Franke in pri-ljubljani naš sportist, lovec in ribolovec gos-pod Lichtenberg, ki daje vsakomur, ki k njemu prihaja, objasnila o lovu in ribolovu, zlasti o nahajališčih raznovrstnih rib. Stanuje pa na Kominu ob Ljubljanski južno vasi-Bevke, ki se s svojo visoko stolpno cerkvico mično razprostira na obronkih bevskega holma.

Po daljši vožnji navzgor prispemo v višini vasi »Sinja Gorica« k Črnuemu potoku. Tu je mnogo ribic, ki so jih potoki in zelena Ljubljana s pomočjo pomladnega solnca izlegli. Ploščiči, redeperke, androge in redecečke so med ostalimi miroljubnimi ribicami. Vendar ne manjka tu posameznih mladih roparjev, ki plavajo med miroljubnimi ribicami in ki neopazeno pogoltnjejo najbližje sosedo. Tako se goste ostržiki, sušci in majhne ščuke kar na veliko po ves dan.

Kakor vidimo, se seznanja dejstvitelni akvarist z zanimivostmi, ki segajo v razne znanstvene panoge, a kar je glavno, on spozna krasote svoje rodne grude, spozna krasote bisera Jugoslavije, naše deviske Slovenije.

O. S.

»Ogrinova« spominska dirka

Prehodni pokal je prešel v last Fr. Abunarja.

Včeraj se je vršila po MK Iliriji razpisana »Ogrinova« spominska dirka. Točno ob 6.30 zjutraj je startalo na Dunajski cesti 16 dirkačev. Proga je vodila iz Ljubljane do Celja in obratno, — vreda 150 km. Prva skupina (Abunar, Prodan, Aubelj in Gartner) je prevozila progo Ljubljana—Celje s povprečno brzino preko 32 km na uro. Nazaj grede so imeli dirkači zelo neprijeten nasprotni veter, tako da ni bilo mogoče doseči še boljšega uspeha, kar se je splošno pričakovalo. Uspehi so bili sledeči:

1. Abunar Franc (MK Ilirija) 5:07:36/4.
2. Aubelj Valentin (MK Ilirija) 5:10 : 15/4.
3. Gartner Franc (Kol. dr. Ljubljana) 5:10:16.
4. Prodan Edo (ZSK Hermes) 5:10:17.
5. Brajnik Janko (Kol. dr. Ljubljana) 5:20:57.
6. Novak Rudolf (Kol. dr. Sava) 5:30:59/4.
7. Kajtnar Franc (Kol. klub Celje) 5:40:45.
8. Verhovnik Ivan (ASK Primorje) 5:40:45/4.
9. Vetrlih Leopold (Kol. dr. Zarja) 5:40:45/4.

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša zlata mamica in stara mamica, gospa

Marija Zimerman

posestnica in trgovka v Zagorju

danes dne 20. avgusta po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek dne 22. avgusta ob 4. popoldne iz hiše žalosti na župno pokopališče v Zagorju.

Zagorje, dne 20. avgusta 1933.

Zahujoči rodbini: Inž. Bogumil Cihelka, Ernest Krulej.

TEDEN DNI FILMA

Kaj nam obeta v Ljubljani prihodnja filmska sezona?

V Jugoslavijo pride letos v celem približno 250 inozemskih filmov. Večino ameriških vefilmov bodo predvajali naši kinematografi v nemških verzijah. Spored Elitnega kina Matica je že dogotovljen in bo obsegal najizbranejša filmska dela

Poletni čas, ko zahajajo v kino le najbolj zvesti prijatelji filma, se nagiba h koncu, nova kinematografska sezona stoji pred vrmi. Nu, pa smo se informirali pri upravi našega vodilnega kinematografa, Elitnega kina Matica, kaj nam obeta prihodnja sezona. Evo vam izbranih in dovolj zanimivih informacij!

Izgledi na prihodnjo filmsko sezono so prav dobri

Kakor veste so naši kinematografi v prvem redu navezani na nemške filme in to pred vsem zaradi dialoga, ki ga pri nas v pretežni večini vsi razumemo. Publika hoče izbrati ne samo optično in akustično stran filma, to je sliko in glasbo, temveč hoče razumeti tudi ves dialog in se poglabiti v vsebino dejanja. Ona hoče razumeti besedo »šlagerjev«, ki se pojejo, hoče razumeti vsako besedo, vsak dvopit in odklanja zato druga, zaradi dialoga ji nerazumljiva filmska dela. Iz tega razloga se pri nas drugojezični filmi doslej niso mogli dovolj uveljaviti.

Večina nemških filmov pride razumljivo iz Nemčije. Tam se je po političnem prevratu tudi v pogledu filma marsikaj izpremenilo. Rasistična tendenca in Hitlerjev program se hoče deloma uveljaviti tudi v filmski produkciji, toda Nemci začno le uvidevati, da je film eksportno blago in da tendencioznih filmov z malimi izjemami v nobeno državo ne bodo mogli prodati. Zato so sicer za svojo državo izdelali celo vrsto politično programskih filmov, ko so pa videli, da so že njihovi lastni ljudje siti take hrane in da celo njihova publika zahteva od kinematografa zabave in razvedrila, so hitro obrnili jadra in zapli nazaj v stare vode. Sicer se je iz Nemčije izselilo mnogo producentov, režiserjev, kompozitorov in umetnikov židovskega pokolenja, vendar vse te čisto prav odlične moči za film niso izgubljene, ker so se vsi naselili v Parizu, v Pragi, na Dunaju in celo v Ameriki. Na ta način so mahoma oživela druga filmska središča, zlasti Pariz, Praga in Dunaj! V Berlinu pa izdelujejo zdaj zopet celo vrsto lepih in velikih filmov brez vsake tendence, z zgolj zabavnim značajem. Zlasti živahna pa je filmska produkcija v Avstriji. Tako bodo dobili letos precej lepih filmov z Dunaja, nadalje pa iz Pariza in iz Prage.

Glede ameriških filmov

se bo v letošnji sezoni položaj tako za kinematografe kakor tudi za publiko znatno izboljšal. Ko so ameriške filmske družbe uvideli, da se njihovi filmi zaradi angleškega dialoga pri nas ne morejo uspešno uveljaviti in konkurirati z nemškimi filmi, so sklenile donati svoje vefilme na naš trg v nemških verzijah. Zato bodo naši odskovalci kina kar naenkrat razumeli govor Grete Garbo, Mauricea Chevalierja, Ramona Novarra, Bustera Keatona itd. Poleg tega je važno, da se je s korekturo filmskega zakona dosegel sporazum z ameriški filmski družbami, ki v pretekli sezoni zaradi težkih kontingentnih določb filmskega zakona vso sezono niso donesli niti enega svojega filma. Letos torej je spor poravnal, vse ovire so odstranjene in v Ameriki prinesejo filme dveh svojih letnih produkcij, od katerih bodo vsi vefilmi z nemškimi, naši publiko tedaj razumljivim dialogom.

Poleg nemških in ameriških filmov bodo dobili tudi nekaj slovenskih filmov češkega, poljskega in morda še tudi ruskega porekla. Da bo zastopanih tudi nekaj večjih francoskih filmskih del, je tudi že približno stvar. Če vse to reasumiramo, vidimo, da bo na razpolago dovolj filmov in če le gospodarska kriza ne bo še huje pritiskala, si lahko obetamo od jeseni naprej

prav odlično filmsko sezono.

Naš vodilni ljubljanski kino se je v poletnem času pridno pripravljal za sezono in tako ima uprava že danes zaključeno celo vrsto najizbranejših filmskih del.

V prvem redu omenjamo, da se bo v prihodnji sezoni predstavila filmski publiko cela vrsta najpomembnejših pevskih kapacitet.

Pevci

Videli in slišali bomo svetovno znano pevko dunajske državne opere Marijo Jeritzo v vefilmu »Velika knežinja Aleksandra«. Tenor milanske Skale Lauri Volpi bo debutiral v nemškem vefilmu »Pesem solca«. Alfred Piccaver bo pel v vefilmu »Pustolovščina na Lidu«. Jan Kiepur bo nastopil letos v dveh nemških vefilmih, od katerih je prvi že dogotovljen in se imenuje »Pesem za Tebe«, drugi film, katerega naslov še ni definitivno, bo izgotovljen do januarja.

Herbert Ernest Groh, znameniti tenor

hamburške opere bo pel v filmu »Pesem o sreči«. Louis Graveur, najslavnejši tenorist newyorške Metropolitanke, bo prvič pel za film v vefilmu »Pustolovščina na Korziki«. Josef Schmidt, znameniti radijski in koncertni pevec, bo pel v dveh filmih. »Pesem, ki obkroža svet« je že dogotovljen in je izjaval občudovanje, kjer so ga doslej videli. Naš dalmatinski rojak Tino Patiera bo pel v vefilmu »Noč v Benetkah«. Slavn pevec Tito Schippa bo nastopil v francoskem vefilmu »Tango d'amour«. Poleg teh velikih pevskih kapacitet bomo seveda slišali v filmih še naše stare znanke: Jarmilo Novotno, Martho Eggerthovo, Gitto Alpar, Lea Slezaka in druge.

Veliki filmi

Od velikih senzacionalnih vefilmov, ki so vsi že nabavljani za Ljubljano in deloma že stavljeni na spored, naj omenimo naslednje vefilme: »V znamenju križa«, milijonski vefilm iz dobe preganjanja kristjanov. »SOS ledena gora«, največji dosežek dr. Franckov vefilm, posnet v Grenlandiji. »Mata Hari«, vefilm z Greto Garbo v glavni vlogi. »Titani neba«, monumentalni letalski vefilm v katerem sodeluje celotno ameriško zračno brodevoje. »Tarzan«, vefilm po istoimenskem, tako popularnem romanu. »Congorilla«, vefilm v stilu »Trader Horne«.

Igralci

Od najbolj priljubljenih igralcev in umetnikov so zastopani naslednji v naslednjih filmih: Greto Garbo »Mata Hari« in »Ljubljene Suzanne Lenox«, Marlene Dietrich »Plavolasa Venera« in »Visoka pesem«, Franciska Gaal »Pozdrav in poljub, Veronika«, »Skandal v Budimpešti«, »Casanova na Wolfgang jezeru«, »Žena s seksapilom«, Liana Haid »Finance velik kneza«, »Ljubavi sene«, »Roman ene noči«, »Tajfune«, »Jesenski manevri«, »Pariška življenja«, »Grad na jugu«, Lillian Harvey »Carličina podveza«, Brigita Helm »Lepi dnevi v Aranjuezu«, »Inge in milijoni«, »Maratonski tekač«, Elizabeth Bergner »Morilka« in še en film, katerega naslov še ni znan, Martho Eggerth »Havajska roža« in »Ples v Savojcu obe najnovejši Abrahamovi opereti, »Carjevič« itd.). Za smeh in kratak čas bo skrbel sloviti komik Vlasta Burian, ki bo zastopal v dveh velikih burkah: »Cesarjev adjutant« in »Junak kar«. Anny Ondra bo zabavala občinstvo kar v 4 burkah in sicer »Polkova hči«, »Gospodična Hoffmanovih pripovedke«, »Vedenje neprimerno« itd.

Že septembra meseca bodo videli vefilm Ekstaza« in v njem našega gledališkega igralca Zvonimirja Rogoza. Ta film je svoječasno na Dunaju izjaval pravo revolucijo v vrstah filmske publike. Videli bomo Trenkerja v vefilmu »Uporniki«, vefilmski film dr. Francka »Kralj Montblanca« z Leni Riefenstahlo v glavni vlogi, Ramona Novarra v filmu »Sin Indije«, Maurice Chevalierja v filmu »Pripovedke iz spalnice«, Fritz Langa monumentalni vefilm »Oporoka dr. Mabusea«, ljubko Dolly Haas v filmih »Scampole« in »Mala pustolovka«, Magdo Schneider v filmu »Amor na vrvi«, Harryja Piela v senza-

cionalnih filmih: »Sledovi v snegu« in »Ladja brez pristanca«. Poleg že omenjenih Abrahamovih operet »Havajske rože« in »Ples v Savojcu« ter operete »Carjevič« bodo izgotovljena še naslednja operetna dela »Jesenski manevri«, »Pariška življenja«, »Pri treh mladenkah« in to vse s prvotnimi igralnimi in pevskimi močmi.

V naši državi bosta snimana in po nemških produkcijskih družbah izgotovljena dva programska vefilma: »Bosanska rapsodija« z Brigito Helmovo, Rudolfom Forsterjem, Szöke Szakallom in glavnih vlogah. Zunanji posnetki za ta film bodo izdelani v Bosni in bodo s snimanjem že kmalu pričeli. Poleg tega bo pri nas izdelan film »Nevesinjska puščica«. Za mnogo drugih filmov pa bo zunanji posnetki dogotovljeni na našem Jadranu, ker se je inozemstvo že preprčilo o lepoti naše riviere.

Predaleč bi zašli, če bi hoteli imenoma navesti še vso dolgo vrsto lepih filmov, ki so že na programu prihodnje sezone. Zato se skratimo le na kratko ugotovitev, da si filmska publika lahko obeta od nove sezone res obilno žetev velikih in lepih filmskih del, ki jih bo gledala z veseljem, zadovoljstvom in užitkom.

Filmski drobci

Nov film Marlene Dietrichove. Vršilo se pogajanja glede najnovejšega filma Marlene Dietrichove, ki se bo pričel snemati, čim se umetnica povrne z dopusta. Režiral ga bo zopet Sternberg in za vsebino bo imel življenje ruske carice Katarine. S pripravi za film so že pričeli.

Japonska produkcija največ filmov na svetu. Kakor čitamo v ameriških listih, bo tudi letos v pogledu številca napravljenih filmov Japonska na prvem mestu. Izdelala bo približno 800 japonskih ter približno 70 kitajskih filmov. Z ozirom na to veliko število filmov, ki jih Japonska vsakoletno potrebuje, premišljuje sedaj ameriški, kako bi se dala ustanoviti večja ameriško-japonska produkcija na ameriških tleh.

Pol Negri filma v Franciji. Pariška družba Viafilm je angažirala v Parizu bivajočo filmsko igralko Polo Negri za glavno vlogo v filmu »La Savella«. Film, ki bo nastopil po istoimenskem gledališkem komadu Maksa Maureya, bo predločil ljubovno razmerje cesarja Napoleona III. z znamenito pevko Savelljevo.

Geza Bolvary pride v Jugoslavijo. Po končanih posnetkih v ateljejih v Tempelhofu in Novem Babelsbergu, kjer je znani režiser Geza Bolvary delal svoj najnovejši vefilm »Grad na jugu« z Liano Haidovo in Viktorjem de Kowo, je režiser odpotoval z igralci in vsem tehničnim štabom v Jugoslavijo, kjer bodo snimali zunanje posnetke za ta film.

Jeanette Mc Donald filmska partnerica Ramona Novarra. Ko se je te dni nahajala v Londonu znamenita filmska igralka in pevka Jeanette Mc Donald, so ji ponujali angažma pri neki londonski veliki filmski družbi. Umetnica pa je ponudbo odklonila, ker je sprejela pogodbo z ameriško produkcijsko tvrdko Metro Goldwyn, kjer bo v enem svojih prihodnjih filmov partnerica popularnega Ramona Novarra.

Vremenski pregled

Ta teden je bil domala po vsej Evropi teden vremenskih preobratov in tudi pri nas se je vreme na goro spreminjalo. Vročina je takorekoč čez noč jenjala, a se kmalu obnovila, pa znova oslabela in se vnovič povečala. Toda suša traja dalje, menda nikjer ni padlo kaj prida dežja, da bi res zaleglo polju in sadežem. Več dežja so dobili po ostalih delih države, a tudi ne povsod v zadostni meri.

Mogočni antiklon, ki nam je čutil vroče in suho vreme v poprejšnjem tednu, se je okrog nedelje temeljito zamajal. Njegovo gospostvo je izpodkopal najprej velika ruska depresija, ki je s svojim ogromnim vetrovnim vrtilcem, to se pravi, z njegovi mzapadnim sektorjem, potegnila nase mrzli zrak prav iznad severnih polarnih krajev ter ga zagnala čez vzhodne predele srednje Evrope in čez Rusijo. Sprito tega se je silno shladilo v vsem vzhodnem delu našega kontinenta; v osrednji in tudi južni Rusiji je zavladala nenadoma hlad kakor pozna jesen. V toku nedelje je ta hladna poplava dosegla naše kraje ter drla dalje na Jadransko morje. Zato se je tako nenadoma shladilo in v našem Primorju je divjala huda burja, kakor da nismo sredi avgusta, marveč jeseni. Ali ostra je bila osuho, dasi zelo vroče, značilni tlak je stal visoko in ohladitev nam ni mogla povzročiti znatnejših padavin, dasi bi tako silno prav prišle. Samo pobačilo se je z nizkimi, nedolžnimi oblaki, v ponedeljek pa se je zopet zmagovalno prisrelo solnce. Za odmakajočo se rusko depresijo se je zopet ojačil antiklon ter nam naklonil obnovo vročine v začetku, ali brž mu je zapretila nova nevtrnost z druge strani.

Z Atlantskega oceana se je namreč med tem približala nova depresija ter pričela posagati v vremenske razmere na celini, potiskajoč antiklon proti vzhodu. V torek, na praznik, je dosegel njen vpliv naše kraje, sprožil jug in nam naklonil pod večer manjši naliv, ki pa je zopet izsušeno zemljo samo nekoliko podrazil. Zadel nas je samo nekakšen obrobni zaliv depresije, ki je z veliko naglico odbrl mimo, glavna depresija je ostala še tam nad oceanom in se sredi tedna še ojačila. Odtlej smo v mejnem pasu med antiklonom, ki se je umaknil nad južno Evropo, ter atlantsko depresijo, ki je mogla v četrtek poslati še en svoj zaliv čez srednjo Evropo, v celem pa poganja čez celino samo topli južnozpadni veter, ki napoveduje dež, pa ga vendar tako dolgo ne prinese. V prehodnem pasu je slabo, presuho, dasi močno spremenljivo; še bolj suho vreme imajo vedno dalje na jugu, zlasti v Španiji kjer antiklon že dolgo gospostuje brez sprememb. Nasprotno pa je imela tudi v tem tednu severna polovica Evrope z Rusijo vred več dežja in neprimerno bolj hladno vreme. Končno bo seveda gospostvo depresije seglo v polni meri do nas in potem bo konec suše, pa tudi vročih dni in poletja.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

MALIOGLASI

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (1)

Dekle
pošteno in krepko, tudi znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Tako« nastop le. 2439-1

Natakarica
dobi stalno službo. Naslov v oglasni oddelk »Jutra«. 2419-1

Moškega ali ženskega
izkušenega, dobrega in znanstveno sprejemljivega, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Lesnega
manipulanta
treznega, po možnosti nekakega strojnega, dobrega in znanstveno sprejemljivega, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kmečkega delavca
mladega, ki je vajen vseh kmečkih del, sprejemljivega, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Šiviljo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Avtomobilista
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Vajenci
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dekle
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Vajenca
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Učenka
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kovaškega vajenca
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Službe išče
Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za sifro pa 3 Din. (2)

Moško kolo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Prodajalka
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

20letni fant
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Pošteno dekle
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dobra gospodinja
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Izurnjen sladičar
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kontoristinja
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Fant
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Mladenka
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Gospodična
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Potniki
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Specijerija
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Agilnega zastopnika
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Prodam
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dva kino-aparata
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Železen štedilnik
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Štedilnik
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Daljnogled
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Železno pečico
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Cvetiči oleandri
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Otroški voziček
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kupim
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

4000 Din
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Rabljen voz
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Otroški voziček
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Tri traverze
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kolesa
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Moško kolo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kapital
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Gospa
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Kdo posodi
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

25.000 Din posojila
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Ločena gospa
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Knjižico
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Enodružniško hišo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Posestvo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

500 Din nagrade
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Pekarno
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Lokali
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Mlekarno
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Točilnico
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Brivnico
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Posed
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Stanovanja
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Enosob. stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dvoseb. stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Vogalno parcelo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dve parceli
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Enodružniško hišo
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Enosob. stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Dvoseb. stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Trisob. stanovanje
znanstveno sprejemljivo, v znanstveni službi. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod sifro »Dobro« nastop le. 2439-1

Trisob. stanovanje